

310715

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 10.

సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7-వ తేది శుక్రవారము
తది రోజునా మధ్యం వత్సరము, శ్రావణమాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

No. 134

సంచిక ౧౩౪

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయిన మందు

చక్కని డబ్బీ తో నహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధినిబడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతకృత్తమాదివిగల మాయమందుగాదు. నగలుమందులవలన మోసముగలుగను. కంచభాషచీటిని చూచి కొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునంతటను వెలసినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ండుమాసముల కొకచక్కని నిలబ

నవలలు!

నరస్వతీ గ్రంథమండలి

నవలలు!

ప్రకాశకుడు.

రాజమహేంద్రవరము

సంపాదకుడు.

అద్దేకల్లి లక్ష్మణస్వామి.

తల్లావజ్జల శివశంకరశాస్త్రి.

తెలుగుగ్రంథములు కొంతమంది యనువాదితములు ముద్రమేరవు. అట్టివానిలో నియమానుసారము, స్వచ్ఛమైనది లగు నితర సాంఘిక-సాంసారిక-చారిత్రక-ఆధ్యాత్మిక-పరిశోధనలయ, శ్రమముగ నొనరించునది నోటికి తెచ్చుకొన వలె. లోకవలె కావలెనుండుతో వెలువడుచుండును ఇంటిమండి ముద్రాద్ధులకు కలుపుకొని గ్రంథములు రచియించు జేయుటకు నేర్పాటులు జరిగినవి. ప్రకటనములు రూ. ౧-౦-౦ మాత్రమే.

పోస్టుఖర్చుగాక ప్రతిగ్రంథము చందావారులకు ౧-౦-౦ ఇతరులకు రూ. ౧-౫-౦

ఇదివఱకు వెలువడినది:—ప్రేమసుందరి.

ముందు రాబోవునవి:—“చోరశిఖామణి” డిశ్చెక్టు నవల.

‘లక్ష్మీప్రసాదము’ శ్రీ శేతవరపు వే.కటశాస్త్రిగారిచే వ్రాయబడిన సాంసారిక నవల.

‘రహస్య విప్లవము’ డిశ్చెక్టు నవల

మరా. శ్రీ వేంకట పార్వతీశ్వర కవులు మాసముకు నూలురూపాయలు పుచ్చుకొనుచు, మాఖ్యముగ డిగ్రీమంతులకా రకు తెందుమాసములకొక నిమగ్నముగ వ్రాసి యాచనచేయు నాకవులను వారిగ్రంథాలయము నివసించుడి తొలగించడ మైనది. ఇంక నానికి మాకు కట్టి సంబంధములులేవు.

వెల్లింగుటన్ సినిమా

1-9-23 కోనారము మొదలు 7-9-23 వరకు ప్రదర్శన
మ 3 ప్రదర్శనములు.
8-30 మధ్యాహ్నము, 6-15 సాయంత్రము, 9-30 రాత్రి
కోనారములో అమృతమైన ఘనమైన కథలతో
మానవ్యమునుండి.

శ్రీ బాలకృష్ణ

కోనారము కిల్ల కోనారము శ్రీకృష్ణ భగవానుని
అమృతమైన మనోహరమైన చిత్రముల రాయబడినది.

పుట్టువెంట్రుకల ఏలము అమృతము

విజయనగరము సంస్థానమునకు చేరిన సింహా
చలమునందుండు మైత్రపుట్టుమునందు 1882 ఫస
లీలో సేకరించబడిన పుట్టువెంట్రుకలు సింహాచల
మునందు 1-10-23 తేదీన బహిరంగ ఏలమువేసి
విక్రయించబడును. సింహాచలము నదరు రైల్వే
స్టేషనునుండి 3 మైళ్లదూరములోను, బి. ఎక్.
ఆర్. రోడ్డుమీదనున్న వాల్తేరు రైల్వేస్టేషను
నుండి 7 మైళ్లదూరములోను ఉన్నది.

కేరములు ఈ దిగుత తెలుగు ప్రకారము
3 భాగములుగ భాగించబడియున్నది.

భాగము	నిజీవి మొదలు	నిజీవి గలది.
1	1762	
2	874	
3	874	
4	874	
5	874	
6	874	
7	874	
8	874	
9	874	
10	874	
11	874	
12	874	
13	874	
14	874	
15	874	
16	874	
17	874	
18	874	
19	874	
20	874	
21	874	
22	874	
23	874	
24	874	
25	874	
26	874	
27	874	
28	874	
29	874	
30	874	
31	874	
32	874	
33	874	
34	874	
35	874	
36	874	
37	874	
38	874	
39	874	
40	874	
41	874	
42	874	
43	874	
44	874	
45	874	
46	874	
47	874	
48	874	
49	874	
50	874	
51	874	
52	874	
53	874	
54	874	
55	874	
56	874	
57	874	
58	874	
59	874	
60	874	
61	874	
62	874	
63	874	
64	874	
65	874	
66	874	
67	874	
68	874	
69	874	
70	874	
71	874	
72	874	
73	874	
74	874	
75	874	
76	874	
77	874	
78	874	
79	874	
80	874	
81	874	
82	874	
83	874	
84	874	
85	874	
86	874	
87	874	
88	874	
89	874	
90	874	
91	874	
92	874	
93	874	
94	874	
95	874	
96	874	
97	874	
98	874	
99	874	
100	874	

యితర వివరములకు దేవస్థానము అమృతమైనది,
సింహాచలము లోని నాసిక ఇంటిలు ప్రకారము.

మంజువాణి ప్రెస్ - ఏలూరు

ఒక మేషీను ముందుగా కావలెను. జీతము మున్నగు నవి ఎంత కావలెనో తెలియవలయును దరఖాస్తులు ప్రాయశః కోరదను.

భౌవి పత్రిక

ఉచితము

ప్రతికాలదర్శిని యను అర్థముజూచి మీరు రాబోవు కష్ట కుభములు 4 మాసములవరకు చారిత్రములుగా మార్పములు వంతు ముఖ్యంశములుగాని అర్థమచేరి 1 వారములో పంపు గును. మీరు మాకు ఖర్చునకు 14 అణాలు పనియార్జునకట్టి మీ జన్మనక్షత్రముగాని జన్మనక్షత్రము లేనిచో మీ యిష్టమగు (9) అక్షరములు (వాసి వి. వి. వరకు) అర్థమ పంపవలయును. వి. వి. సోమనాథశర్మ, మహారాజాపేట, విశాఖపట్నం.

మహమ్మదీయ ఉపాధ్యాయుడు

కావలెను

మునిసిపల్ హైస్కూలుకు ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. జూనియర్, ప్రెయిమరీ, ప్రభుత్వ పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు కావలెను. యోగ్యత, కాలసినితము, మొదలగునవి తెలుపుచు తదిగున ప్రేరణలు చేసినవారికి 15-9-28 తేదీలోగా చదులు దరఖాస్తును పంపుకోవలెను.

(సం). డి. ఎస్. రామచంద్రారావు,
చేర్చక ఎమ్. సి. బెజవాడ.
మునిసిపల్ ఆఫీసు బెజవాడ 30-8-28.

మహాభ్యుగం సంహిత

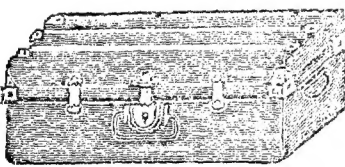
ఇది యొక గొప్పవాడిగ్రంథము. మహాభ్యుత్థానమునకు నడి. దీనియందు ప్రతిమానపురి యొక్క చారిత్రమును అనుసరించి ముగా చక్రములతోనుండ (వాయుదీయమృతి. జన్మకవర్షము, లాఠిలు, జననకాల భుజియు బాధకుండలి మాకుపంపిన యెడల, కావలసినవారికి వి. వి. గా పంపించెదను, స్థానికములు తెలుగు అర్థంతో నవ వ్రాయుటకు రు. 2-0-0 అగును అర్థం అవసరము లేని వారికి 2-0-0 మాత్రమే. 8512

ఆకెళ్ల వేంకటేశ్వరస్వామి, 'దైవజ్ఞుడు'

గోపాలపురం కొత్తపేటపొస్టు, గోదావరిజిల్లా.

మేలైన లక్ష్మీ స్టీలు ట్రంకులు

మేలు స్టీలు కేరాయాదే చేయబడిన శ్రేష్ఠతరమైన ట్రంకులు, బ్రీపునములు అటాచ్ కేసులు, చేతివెల్డెలు, ఆఫీసు

వెల్డెలు, నగదు బాముకొను వెల్డెలు, మొదలగునవి కరాయచేసి,

టోపుగా వర్తకులకు అతిశ్యామ్యమైన ధర ప్రకారము విక్రయించుచున్నాము. స్టీలుపీట్లు, బ్రీగములు, చేతిపీకములు మొదలగునవి మేలు చేయగా నీచునుండి తెప్పించుట చేతనే సరసముగా విక్రయించుటకు వీలుగలదు.

K. Ramaswamy Naidu
Lakshmi Steel Trunk Manufacturer
Wholesale Merchant
No 30 Iyyappa Chetty Street
Mannedi Madras.

ప్రతాప కస్తూరిమాత్రలు

ఇవి మిక్కిలి నూటుగలిగి సువాసనగా నుండును. తాంబూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అపందముగా నుండుటయేగాక, అతీర్థము, వాయువు, జలుబు జ్వరము, శుష్కపాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, క్షే. విషజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోపులు, మొదలగు అశుభవిధములకు వ్యాధుల కిది ప్రచారయధమునలె పనిచేయును. వలకొలది నీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (8851)-3 200 మాత్రలనీసా 1-3 రు 0-4-0; డబ్బా నీసాలు రు. 2-0-0 వి. వి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు. 0-6-0. వి. వి. అందుకో. ఆయుర్వేదము, వైద్యులు, వైద్యులు.

నాగవూరు సత్యాగ్రహ విజయము

విమర్శకుల ఆక్షేపణలకు గట్టి ప్రత్యుత్తరము

జాతీయపతాకసత్యాగ్రహమునకు అఖండవిజయము లభించినది.

శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారి మహావన్యాసము

సత్యాగ్రహాల విమర్శలు

పరమపితృ మన శ్రీకృష్ణజాతి పర్యవేక్షణ ఉదయముననే శ్రీయుతులు నేటు జనువాలాలు బూబా, చాచా సాహెబు దేశములు. మహాత్మా భగవాన్విసుగాదు మున్నగు వాయుకులకు తక్కిన సత్యాగ్రహాల (చెరసాలలో నవిధేయతను చూపినవారిని ఏడుగురిని తప్ప తక్కిన వారిని) వందరిని వదలిరి. శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారు మాన్యువారు చెరసాలకడ కేగి అవట చెరసాల మాపర్చుంటు బంగళా గుమ్మమువద్దనే జనుధ్వములు చెలగుచుండ వారికి స్వాగత మొసగిరి. వారి వందరిని తిలకు విద్యాలయమందెరిమా నకు గొనిపోయిరి. అవట వారికి నిత్యానందజీగారు (గుజరాతీ ప్రమాణము) ఉపాహారాధిభ్యులు నొసగెడు. చెరసాలనుండి వచ్చిన గుజరాతు సత్యాగ్రహాల కచటనే బసయను భోజనమును ఏర్పాటుచేయబడెను. తక్కినవారి కందరికిని వేరొకచోట కాం (గె ను సంఘము వారి పక్షమున కోకా భ్యక్షుడు నేటు పూసమచందూగారు బసలు భోజనము ఏర్పాటుచేసిరి. అనాడు సాయంత్రము వందెర జనులూ చతుర్వేదిగారి అభ్యుత్థరీతింద బహిరంగనభ జరిగినది.

వల్లభాయి పటేలుగారి కడపటి ప్రకటనము

నాగవూరు సత్యాగ్రహ విజయమును గూర్చి కడపటి ప్రకటనమును శ్రీయుత వల్లభాయిగారు రాసభలో చదివిరి.

"ఆ.ప్ర. నెల 18 వ తేదీని జరిగిన కడపటిజాతీయపతాకముల ఊరేగింపుతో సత్యాగ్రహమునకు అఖండవిజయము కలిగి

దుట మున్నగు దురుద్దేశములతో సత్యాగ్రహమును మేము సాగించి యుండలేదు. జాతీయ పతాక గౌరవమును నిలుపుటకునే సత్యాగ్రహాలే భరతఖండమున గూడ పోలీసువారి ఉత్తరువులను మినతో పాశ్చాత్యులకు ప్రత్యేకాతిశయ స్థానముల నేర్పరుపకుండ చేయుటకును మౌనమె యీసత్యాగ్రహము జరుపబడెను. మూడున్నర నెలలు విరామము లేకుండ సత్యాగ్రహము జరిగిన ఏడుగురు ఆ.ప్ర. నెల 18 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 100 మంది వలంటీరులు నిర్విరోధముగ నిరోధస్థానము నతిక్రమించి నిలిచిరై నులందు చాల మారము వరకును ఉరేగింపులు సాగించిరి. అనాడు మామూలుగానుండు వారికంటె చాల హెచ్చుమంది పోలీసు వారు దారి పొతుగునను కాలియుండి తమవశులము నధికముగ ప్రదర్శించిరే గాని సత్యాగ్రహాధిభ్యుల కైరి కొంచముగూడ నిరోధింప జాలకపోయిరి గాననే సత్యాగ్రహమునకు విజయము కలిగినదని నేను బహిరంగముగా ప్రకటించితిని.

ఆక్షేపణలకు ప్రత్యుత్తరము

లేనిపోనకృపలు చేయువారికిని యితరుల నాక్షేపించుటకప్పు చేనవలెనిజానికిని నేనుసమాధాన మిచ్చుటలేదు. చెరసాలలోనుండికొత్తగావచ్చినవారను పోలీసునూతర్చెంటు మరల ఉత్తరువు చేసిన పిమ్మట గూడ నింతటి ప్రభుముగను యింతజయప్రదముగను విజయ మెటుల కలిగినదో తెలియ గోచరమిది సంతోషనివారణ మగుటకుమాత్రమే నేను తెలిపెదను. కాననగభవారు చేసినతీర్మానమువై దొరతనమువారు చర్య

ధరించి ఆదారిని పోయినచో వారిని ఆరెన్ను చేసి ఆ పతాకమును ప్రభుత్వమువరకు వశపరుచుకొనుచుండిరి. నాగర కరిగల ఏకేశమునందును జరుగని యిట్టి అశ్యామ్యవర్ధిని శ్యామ నిరంధనా నుసరిణ మనుమనతో వారసునిండుటచే నా ఆశమమును బహిరంగముగ ప్రపంచమునకు వెల్లడి చేసితిమి. ఊరేగింపు అనుకార్యమునకు శ్యామకాస్త్ర సంబంధమగు నిర్వచనమును గూర్చి అదివరకు తమకు కలిగియున్న అభిప్రాయమును మధ్య రాష్ట్రముల దొరతనమువారు మార్చుకొనవలసినదని.

ఉద్యోగుల దుష్కృత్యములు

ఇద్దర మనుష్యులు పతాకములను ధరించి వెళ్లినచో నడి ఊరేగింపే అగునని ఉద్యోగులు కడవరకు నా :ర్థముననే అనుసరించిరి. భారతదేశమునందు ప్రాచీనకాలమున జాతీయ పతాకము లేదు గాన పాతలీ జాతీయపతాక విషయమున శ్రద్ధ బూసరాజని ముయొకజిల్లా మేజిస్ట్రేటు బహిరంగముగ ప్రజలకు బోధించుటకునూడ సాహసించెను. ఇతర స్థలము నుండి మ రాష్ట్రములవారు పతాకములను ధరించి నాగవూరు రాగానే వారు దేశదీప్తమయిరియు తన కారణము తెలుపబడలేదు. నియు వారిని రైలుస్టేషనులోనే ఆరెన్నుచేయసాగిరి. ఇ జ మార్గములందు విచ్చల విడిగా చరించుట అంగ్లపతాకమును గౌరవ పరుచుట పాపముగా ఎవరికిగాని యిచ్చుంది కలిగి

యలవృత్తిలలో ఆక్షేపణలు అసత్యప్రకటనలు మున్నగునవి బయటచేయెను. గవర్నరును మేము సందర్శించుటకును గూర్చిగూడ లేనిపోనివార్తలు ప్రకటింపబడిన. గవర్నరుతో సంభాషణ మెటుల చేసామనిన నాకవసరము లేదు. ఎరుటివారికి సత్యాగ్రహము కలదని నాకు సమ్యక్ము కలిగినచో చారు నన్ను సగౌరవముగా ఆహ్వానము చేసిరా లేదా అనియైన నే నాలోచించెను. కాని మాకును గవర్నరుకును ఒడంబడిక జరిగిననుచార్త కేరలము అసత్యమని నేను నిర్భయముగా ప్రకటించుచున్నాను. మేము దొరతనము వారితో ఒడంబడిక చేసికొనలేదు. ఏ వరకులకును యిట్లుము కాలేదు. ఆ.ప్ర. 18-వ తేదీని గవర్నరుతో మాటలాడితిమి. అప్పుడు మాభావములను వారి భావములను కృత్యముగ తెలుపబడెను. మేము ఊరేగింపునియిత్తు పోలీసునూతర్చెంటుకు ముందుగా దరఖాస్తు పంపిరిమని ఒకగొప్ప ప్రభుత్వోద్యోగియే ప్రతికటన అసత్యపువార్తల నంపెను. అది వట్టి కల్ల. నేనటుల చేయదలచినచో చాలవలము క్రిందటనే సత్యాగ్రహము యాగిరియుండెను. టర్క్కి విజయ ఉత్సవదినమున అనుమతిని బడసియే ఊరేగింపు జరిపిరినీ నేను గురును. మాపేరుమీద అనుమతిని బడగునము. ఊరేగింపు జరుపుదని కాననగభ్యులలో కొందరు నూచించిరి. నే నందులకు గూడ సంగీరింపలేదు. నేను నోటిమాటగా జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నడిగినను చాటునని నే నెరుగుదును. మామూలుగా యిటువధి

ఆంధ్ర రాష్ట్ర జాతీయోపసంఘము

బరంపూర్ సమావేశము

(విశాఖపట్టణము - స్వకీయవిలేజి)

అస్పృశ్యతానివారణ ధనము

ప్రస్తుతము రాష్ట్రసంఘమువారి దగ్గర నిలవ వున్న రూ. 9500 అ అస్పృశ్యతానివారణధనమును వ్యయముచేయుటను గురించి చర్చప్రారంభమయెను. మొదట రాష్ట్రీయ కార్యదర్శి శ్రీయుత ఆచార్యదేవర కాశీశ్వరరావు పంతులుగారు పంచమ నిధినిగూర్చి కొన్ని లెక్కలను చెప్పి యిట్లు చెప్పిరి. మొదట అభిలభ్యత సంఘమువారు అస్పృశ్యతా నివారణమునకు 15000 రూపాయలు మనరాష్ట్రమునకు ఇచ్చియుండిరి. అందు లో మన రాష్ట్రసంఘమునకు మొదటిదఫాను 8000 ముట్టెను. బందరులో నవంబరు 12 తేదీన డాక్టరు భోగరాజు కట్టా కితారామయ్యగారి యింటిలో జరిగిన రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సంఘసభలో నిట్లు తీర్మానింపబడినది. ఒక్కొక్క జిల్లా సంఘమునకు వెయ్యిరూపాయలకు మించకుండా ఏజిల్లాసంఘ మువారు అస్పృశ్యతా నివారణధనమును పోష చేయుచుండునాడు కూర్చున్న మొత్తమునకు సరియగు మొత్తమును ఈ యెనిమిదివేలనుండి అస్పృశ్యతా నివారణార్థము జిల్లా సంఘములకు రాష్ట్రసంఘమువారి సహాయము క్రింద ఇచ్చుటలే నని తీర్మానింపబడినది. అప్పుడు ఈ ధనము వెచ్చించుటను గురించి అస్పృశ్యతా నివారణార్థము కొన్ని నిబంధనలు గూడ చేసియుండిరి. ఆ ధనమును వ్యయపరచుటలో (1) మిశ్రపాత కాలము (2) మిశ్రమ భోజనకాలము (3) మిశ్రపాతకాలములో నిమ్మకాయలను చెందినవారికి కళలు నేర్పించుటకు విద్యార్థి వేతనములు (4) ఇతరప్రచారము పట్టికలకు వ్యయము చేయుటలే నని చెప్పిరి. ఇట్లు నిబంధనలకు లోబడి ఏర్పాట్లు చేసికొన్న జిల్లా సంఘములవారికి రూ. 5500 అ పంపింపబడినది. మరల శ్రీయుత ప్రకాశం పంతులుగారిద్వారా 7000 అ అభిలభ్యంత సంఘమువారు రెండవసారి పంపింపబడిరి. మొత్తము యిప్పుడు 9500 రూపాయలు రాష్ట్రసంఘమువారి దగ్గరనిలవ యున్నది. పల్లెపాడు ఆశ్రమమువారు సదరు ధనమునుండి కొంత ధనసహాయము ఇవ్వమని కోరియున్నారని కార్యదర్శి తెల్పెను.

ఇదివరకు బందరును రాష్ట్రీయ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు చేసిన తీర్మానమును చదువగోరెదను. ఈ ధనమును ముచిపడ్డి రాబడిగల వ్యాపారము చేసి సంవత్సరమునకున్న కడ్డీల కొన్ని విద్యార్థి వేతనములకు పంచమ విద్యార్థులకు ఇచ్చి కళలు నేర్పించుటకు తీర్మానముచేసి అవిద్యార్థి వేతనము ఇచ్చుటలో సరియగు కనీసిని రాష్ట్రసంఘమువారి చేయుచుండిన బాగుండునని ప్రకాశంగారు నడిపిరి.

తలకు స్వరాజ్యనిధికి సంబంధించిన ధనమును వడ్డీకేసే వాటిపల్ల వచ్చిన రాబడిపై ఉద్యమము పనిని నెలవేర్చుకొనడమని గాంధీ మహాత్ముడు లోకడ చెప్పియుండినది శ్రీయుత వసంత రావు బుచ్చి నుండరావుగారు చెప్పిరి.

విద్యార్థి వేతనము ఇచ్చినను ముచిపడ్డినను సరేగాని అస్పృశ్యతా నివారణయే ముఖ్యముగ గమనింపవలెనని శ్రీయుత వేదగుప్త భాస్కరరావుగారు రసిరి.

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు పాఠశ్రీయును చదివి దానిలో 1000 రూపాయలు అస్పృశ్యతా నివారణను గూర్చి అయ్య కరవ్రతమును అయ్య వేములకు వ్యయపరచుచు తతియ్య ధనముపై వచ్చు కడ్డీ మొత్తమునుండి విద్యార్థి వేతనముల నిచ్చిన బాగుండు నని చెప్పిరి.

గంజాంకుండల కార్యదర్శి దినుచర్ల రామస్వామిగారు ఇదివరకు తమూరకాబడిన స్త్రీయులపట్టి అయిన ఖమ్మ వెన్నములను గురించి ఒక ప్లేటుమెంటును వివిధ జిల్లాలనుండి రప్పించిన బాగుండు ననిరి.

ఈ స్వల్పధనమును ఏదియో బాంకిలోనేనే దానినండి వచ్చు స్వల్పకడ్డీని విద్యార్థి వేతనములకుండు ఖమ్మచేయుటపల్ల ఏర్పడియున్న అభివృద్ధియు కలుగనేరదు. ఈ మొత్తము నంతయు తగిన జయపరమును మార్గమున ఖమ్మ వెన్నములో కొంత ఫలము ఆగవడుటయేగాక అందువల్ల ప్రజలలో నుత్సాహము కలిగి మితింక ధన సహాయము చేయుచు గనుక యావత్తు సామ్యు తగిన రీతిని ఖమ్మ

పెట్టుటయే అవ్యవసరము. ఉద్యమభివృద్ధికి ధనములేక పని నిలుపు అనుచున్న లోబలలో రూ. 10000 అ ఇంత కాలము వృధాగా వెచ్చము చేయక నిలవచేయుట ఏమియు బాగులేదనియు శ్రీయుత వేదగుప్త భాస్కరరావుగారు రసిరి.

పిమ్మట కల్లెపాడు (నెల్లూరుజిల్లా) ఆశ్రమమును బంపిన సన్నయ్యగారు వారి ఆశ్రమముందు అస్పృశ్యతా నివారణకు అనుబంధించుచున్న వినుములను గూర్చి మాట్లాడిరి.

ఇదివరకు ఇచ్చిన ధనసహాయముల ఎటుల ఖర్చుపడినదియు వాటి ఫలితములను తెలుపు నివేదికములను రప్పించిన తరువాత వచ్చేభాలో ఈ సమయమును గూర్చి చర్చ జరుపవలెనని శ్రీ యుత అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు (బెజవాడ) తెలిపిరి. అంతటితో శాస్త్రులు ఒక చాలింపబడినది.

మరల మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలకు "నర్సన్న పెట్టి" ప్రజలును శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ సమావేశమయెను. పంచమనిధిని గూర్చియే మరల చర్చ ప్రారంభమైనది.

తీర్మానము

ప్రస్తుతము నిలవయున్న 9500 రూపాయలలో 500 రూపాయలు అస్పృశ్యతానివారణను గురించి కరవ్రతములను అయ్యవేయించి మిచివెట్టింపబడున జిల్లా 1 కి ఒక పంచమ విద్యార్థివారి 12 జిల్లాలకు 12 గురు పంచమ విద్యార్థులను మొత్తముపై 4 కు క్రైస్తవ విద్యార్థులను మొత్తము 16 గురు విద్యార్థులను ప్రతి విద్యార్థికి నెలకు రూ. 10 రూపాయలకు తక్కువకాని విద్యార్థి వేతనమును ఇచ్చి 6 నెలకాలము పల్లెపాడు పివాకిరి ఆశ్రమముందు కళలను ఇతర విద్యలను అధ్యయనముచేయుటకుగాను పంపుటకుండున కొంత ధనమును వ్యయముచేయవలెనని తీర్మానమును కాశీశ్వరరావుగారు ప్రపాదించిరి. పల్లెపాడు ఆశ్రమములకు సన్నయ్యగారు తమ ఆశ్రమముందు అనుబంధించుచున్న ప్రజాశిక్షణసూక్ష్మ ముచ్చటించుచు నీతి ఆర్థిక ము సాఘికమునందలి విషయములకు పురుషులకు మునుపటి విషయములను నేర్పించుననియు ప్రయత్నింపవలె తెలుగులో కృషికరి యున్న ప్రతివారికి ఆరునెలల తరఫీదు చాలానని నును చెప్పిరి.

ద్వారకా భమిడిపాటి రామకృష్ణమూర్తిగారు ఇదివరకు చేసిన వ్యయములను గురించి ముచ్చటించిరి.

ఇప్పటికే ఈ సామ్యుకు తగినరీతిని వ్యయము చేయుటను గురించి కాలాతిరేకు అయినది గనుక ప్రస్తుతము నేను వెట్టిక తీర్మానముగాని మరియొక తీర్మానముగాని సభవారు ఆమోదించినచో అచటనుగా ధనము నిలవ నుండుట తప్పకునని, కాశీశ్వరరావుగారు చెప్పిరి.

ఈ సామ్యు ఖమ్మపెట్టుటను గురించి తీర్మానము గావించినను అట్టి తీర్మానముల అస్పృశ్యతానివారణ జరుగునో జరుగనో ముఖ్యముగ గమనింపవలెను. ఈ అస్పృశ్యతానివారణ ధనము జిల్లా సంఘములకు ఇచ్చుటలో రాష్ట్రసంఘమువారి రావలసిన పాతబాకీలకుండు లెక్కచూచినచో వెంటనే జరుగవలసిన కడుపీసాధితిలోనున్న నిమ్మకాయద్దణలకు అంకురములు కలుగునుగాని రాష్ట్రసంఘమువారి రావలసిన బాకీలకుండు అస్పృశ్యతా నివారణ ధనమును మినహాయించుకొనరాదు. ఇతర బాకీలకుండు జిల్లాసంఘ బాకీలను కొట్టివేయవచ్చును, అస్పృశ్యతానివారణ ధనము నెంతమాత్రమును మినహాయించ గూడదు అని భాస్కరరావుగారు రసిరి.

ప్రస్తుతము కరవ్రతములను అయ్యవేయుట, అస్పృశ్యతా నివారణను గూర్చి భవేములకే. ఈ తీర్మానమును సభవారు అంగీకరించినను రాష్ట్రసంఘ కార్యనిర్వాహకులు తప్ప కరవ్రతముల నయ్యవేసి మిచివెట్టికరా అనుసంజాయములగుచునేయున్నది. గత మూడు సంవత్సరములనుండి ఎటుల సంస్కరణకాననభలు, పనివేసివో సొంతవారకము చేయుచు ప్రజలకు కరవ్రతములయ్యారా బోధచేయవలెనని వెనుక వో తీర్మానముచేయుచు అందుకు కొంత ధనము ఇచ్చుటకుగూడ తీర్మానము చేసిరి. అతీర్మానమును నేటివరకు అనుబంధి పెట్టికట్టు కలవరదు. దీనికి ముందు గ్రంథమును తయారుచేసినదమర డాక్టరు భో. కట్టాభిలీతారామయ్యగారి కోరియుండిరి. అదివరకే ఇందులను గురించి పనిచేయుచున్న శ్రీ వేదవేదాడ వెంకట సరవేపామూ గారు అత్రుప్రజలను ప్రాయశఃపిత్తియించి పట్టాభిలీతారామయ్యగారి అనుమతిపొంది అత్రుప్రజలను పూర్తిచేసిరి. కాని రాష్ట్రసంఘమువారు మొదట చేసిన తీర్మానము ప్రకారము ఎంతమాత్రము కార్యనిర్వాహకులు డెయిలీని యుండలేదు. ఇందుకల్ల వెంటిపరసించాము గాను కొంత ఆచార్యమును చెందుటయేగాక శ్రమపడి వారు ప్రత్యేకము ఈ ప్రస్తావనను అయ్యవేయించవలసి వచ్చెను. ఇట్టి పరిస్థితి ప్రతిబంధములతో

తీర్మానములు గావించిన నేమి ప్రయోజనము తెలియదు. అయినను బెజవాడ అయ్యవ్రతములను గల పంచములకును తదితరులకు నున్న భేదాభిప్రాయములను మాత్రమే తెలిసిన రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శిగారు కరవ్రతములను వాని అయ్యవేయించి మిచివెట్టికనో తదితర జిల్లాల పరిస్థితులకు పనికిరాక పోవచ్చును. ఒక జిల్లాలో పంచములు పడు శ్రమలు మరియొక జిల్లాలో మరియొకవిధముగ నుండవచ్చును గనుక ఏజిల్లా పరిస్థితులను ఆ సంఘమువారికి వాని కనుగొని ఆపరిస్థితులకు పనికిరచ్చురీతిని కరవ్రతములను వివిధరీతిని ప్రాసినచో బాగుండును అని శ్రీ మ.ద పాక రంగయ్యగారుగూడ (కాకినాడ) చెప్పిరి.

పిమ్మట అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు తీర్మానమును గురించి కొంత సేపు మాట్లాడిరి.

మనము పంచములను ఎంత మరల చేస్తుకొనవలెనని ప్రయత్నించినను వారికి మాత్రము ధయము పోలేదు. ఈ మధ్య నుంటూనలో మాయుటివాకిటను ఒక పంచమసోదరుడు నిలువబడి ఒక వార్తాపత్రికను చదువుటకు ఇచ్చుమని నన్ను కోరెను మానసారాలోకవచ్చి టర్పివై మార్పుండి చదువుకొనదని కోరితిరి కాని ఆయనయ్యటకు వెకకడిసెను. మనలో కలసి మెలసియుండునని వారిని మనమెంతోకోరినను వారికి కొంతభయము ఇంకను కలదు ఇట్టిభయమునుపోగొట్టి మనలో సర్వసమానముగ తమ గుట వారి జన్మకాళ్ళని బోధచేయుట మనయొక్క ముఖ్యనిధి బానికిగాను వారిని మంచితీయవలెగను విద్యార్థిభయముగను చేయుచో వారిజన్మకాళ్ళులను గుర్తించుటయ్యు చేయుటకై పల్లెపాడునుండి ఉత్తముగు ఆశ్రమమునకు వారినిపంపుచు పంచమయవలలలో మంచిబానిని వారికాతిలో ప్రచారముచేయుటకు ఏర్పరుట కడుముఖ్యమని దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు నడిపి తీర్మానమును బలపరచిరి.

ఇదివరకు ఆశ్రమములకు ధనముచ్చు పద్ధతిని విరమించి మరల ఆశ్రమములకు ధనసహాయము చేయుట ముచిదియో అని రంగయ్యగారుగూడ ప్రశ్నించిరి.

అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

శ్రీ భాస్కరరావుగారు తీర్మానమును ఎదిరించిరి. ఇప్పుడు మనము ఖమ్మయన్న మొత్తము అస్పృశ్యతా నివారణాధనమని సభ్యులు గుర్తించెను. శ్రీ దేశభక్త వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు నెలవచ్చిన విధానము నిమ్మకాయద్దణయే గాని అస్పృశ్యతా నివారణ యెంతమాత్రముకాదు. నిమ్మకాయద్దణయే అస్పృశ్యతానివారణయే చాల భేదము కలదు అని సభ్యులు తెలిసికొనెదరుగా. శ్రీ పంతులుగారు నెలవచ్చిన రీతిని అన్ని నిధులను నిర్మాణములకు పల్లెపాడు ఆశ్రమములో నేర్చుకొని మంచితీని నిపుణులను గడించినను ఒక పంచమసోదరుని ఒకపాండుసోదరుడు దగ్గరకు రాసియకపోవచ్చును. పంచమసోదరులకు విద్యను గలపుట నీతిసాంప్రదాయములకు చేయుట, మున్నగు పనులెంతమాత్రమును అస్పృశ్యతా నివారణయేకాలపు ప్రస్తుతము పంచములలో నీతివర్తనమును కలిగినవారు లేకపోలేదు. వారున్నమాత్రమున వారి విషయము నందైనను అంటువోవను నశించెనా! నిమ్మకాయద్దణవిషయముకూడ ముఖ్యమే కాని అట్టిచయత్నములకల్ల అస్పృశ్యత అను పాదసమ్యకము నశించదు. ప్రస్తుతము మనము వ్యయపరచవలసిన ధనము "అస్పృశ్యతానివారణ" కొరకు ఇవ్వబడినది. పల్లెపాడు ఆశ్రమమునకు ఏ 16 గురు విద్యార్థులతో పంపినంత మాత్రమున అది నిమ్మకాయద్దణయే కాని అంటువోవనివారణయేకాల్ల మెంతమాత్రము కాదు. ఇదివరకు గత సవంబరు నెలలో బందరును సమావేశమయిన కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు ఈ ధనము వెచ్చించుటకు కొన్ని నిబంధనలుచేసి యున్నారు. వారు చేసిన ప్రతినిర్ణయమును అస్పృశ్యతానివారణను గూర్చియే చెప్పుచున్నది. మనము ఈ మొత్తమునుండి ఖమ్మ ప్రతిమిట్టియున్న అస్పృశ్యతానివారణకుండు ఖమ్మయన్నమా లేదామనకముననే మనము గుర్తించవలెను. ఇప్పుడు పల్లెపాడు ఆశ్రమమునకు విద్యార్థుల పంపుట నిమ్మకాయద్దణయే యగునుగాని అస్పృశ్యతానివారణ యెంతమాత్రము కాదు. అని భాస్కరరావుగారు రసిరి.

అధ్యక్షులు:—పల్లెపాడు ఆశ్రమమును బ్రాహ్మణులు, కమ్మవారు, మున్నగు 4-6 గురు ప్రజలు గ్రామప్రజలును, ఈ పంచములను కలసి మెలసియే యుండురు. అట్టిరీతి అస్పృశ్యతానివారణయే యగును.

భాస్కరరావు:—మరల అధ్యక్షులు చెప్పుచున్న విషయమును మనము కొంతమే గమనింపవలెను. పల్లెపాడు ఆశ్రమమువారు ఎటుల సంఘమీమాన్వరణమునకు ఇతర పద్ధతులకు

అట్లే ఈ పంపిణీకరణ కొనసాగించుచున్నాం వినియోగము. అట్టిదేవులైనా ఆస్పత్రికానివారమును ముఖ్యముగా పెట్టుకొని సంఘసేవ చేయుచున్నారో వారి కదల వలదు పంచమవిద్యార్థుల సంఘం ఎంతమాత్రము సంఘ విషయము అని చెప్పలేము. ఇదివరకు మన ఆశయములే అనివారి ఆశయములకే పెట్టుకొని పనిచేయుచున్నామో కలసి మెలగుటకు ఏర్పాటుచేసి సంఘ విద్యార్థులతో పాటుగా ఆస్పత్రికానివారమును అతల భాగకరమునది కాదు. ఆస్పత్రికానివారమును సోపానమునది రి బిల్డింగు వారున్న ఈ పంచమవిద్యార్థులను కలసి మెలసి పనిచేయుచుండుటలు చేసి మనో దుఃఖ పక్షములవాని కర్తగా తీసికొనివచ్చినవార మగుదుము. అయితే సంఘవిజయము. అట్టిపనిలో మనము భక్తి చేయు ప్రతి సూపాయమును ఇరుపక్షముల వారిలోను ప్రతీతిగా కొంతమందిని ప్రతియూ ఈ ప్రాతినిధ్యమునకు బంపించిగాచేయుట కుపయోగించుచున్నా లేదా యని మనము ఆలోచించవలెను. నూతనముగమనందు ముఖ్యముగ యవ ఖిలము ఈ దీక్షమును నాటవేయుటకు మిత్రుల పాతకాలములై ట్టి ఈ మొత్తమును భక్తిపెట్టుట ముఖ్యము. అట్టి మిత్రుల పాతకాలములలో చదువుచున్న సంఘ విద్యార్థులకు విద్యార్థి వే తనమును ఇచ్చుచు నిన్ను బాతులకు ధనసహాయము చేయుచున్న చాలమంది. ఇక కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు చెప్పిరికిని మిత్రభావజనకాలము పెట్టుటకు మరొకటి ఈర్ష్యపాద్యుననే కాని పెట్టుకొని అభివృద్ధి జరుగదు. ఏలయునన వర్ణాంతర్యజ నములను, వివాహములను వికృతమున కంతర్యమున తోడ్పడవని హిందువువామృదీయ వికృతమున గురించి చెప్పటలో మహాత్మా గాంధీగారు నిర్ధారణ చేసియుండిరి. మిత్ర భావజనకాలము పెట్టింది ధనము వ్యయముచేయుటకన్న మిత్రుల కనతిగూడమున పెట్టి ధనము వ్యయము చేయుట మంచిది. మనకున్న కర్మధనమును మిత్రులతోపాటుపాతకాలములంద భక్తి పెట్టి మంచిదని భాగ్యరథావగా రిరి.

ఇదివరకు విశాఖపట్టణమునకు ఇచ్చిన ధనసహాయమును తిరిగి రాష్ట్రసంఘమువారికి పంపివేయవలె ననియును అది సభ్యు ముగ నిబంధనలకిని భక్తిపద లేదనియును అధ్యక్షులు చెప్పిరి. విశాఖపట్టణ జిల్లాలో ఆస్పత్రికానివారమును విశ్రమ పాతకాలములకు భక్తిపెట్టుచుంటిమి. అటుల భక్తి పెట్టుట ఏ నిబంధనలకు కర్మలేకముకాదు. ఈమధ్య బంతిలలలో విశాఖపట్టణమున పంచమలలో కూడ బ్రాహ్మణులు కట్టణములలో మంచి ఉన్నతస్థితిలో నున్న మరొకరును కలిసి యాడిరి. అని శ్రీ యుర బుచ్చి నుండరరావు గారు చెప్పిరి.

గత నిబంధనలలో కళలు సేర్పకొనుటకు విద్యార్థి వేతనములు పంచమవిద్యార్థులకు ఇవ్వకమునను ఏర్పాటు కలదు గను క ఈ తీర్మాన ముగారు ఏగ్రీకముగ అంగీకరించవలె నని ప్రకాశించారనిరి.

తీర్మాన ముమోదించుటకై

నెలకు 10 రూ॥ కన్న ఒక్కొక్క విద్యార్థి వేతనము నూ॥ న 12 గురు పంచమ విద్యార్థులను జిల్లాకు 1 రూ॥ చొప్పున ఎంచి వారి తోడు 4 రూ॥ కై ప్రపంచమవిద్యార్థులనుకలిసి మొత్తము 16 గురుకు పట్టెపాడు పినానీ ఆశ్రమమునకు పంపిరి నెలల సర్వనివయములలోనూ తప్పిదు రాష్ట్రసంఘమువారు చేయించవలెను. రు 500 లకు మించని ధనమును వ్యయముచేసి ఆస్పత్రికా నివారణార్థము అచ్చుకరప్రణాళిను ప్రజలలో పంచవలెను అను తీర్మానము అందరిచే ఏగ్రీకముగ ఆమోదించబడెను.

* * *

విశాఖ పట్టణం జిల్లా కలెక్టరు మిస్టరు "విశాఖపట్టణము జిల్లాలో ప్రస్తుతము ప్రబలి యున్న భూరక్షణమునుండి ప్రజలకు ఉపాయముచేయుటకు గాను జిల్లాలో కేంద్రస్థానమును రు 50000 లు కట్టకరాని ధనముతో సోక డామనివారణ సంఘమును స్థాపించవలెను. ప్రస్తుతము రాష్ట్రసంఘమువారిగర్త ధనము లేక పోయినచో బాంబాయి రాష్ట్రసంఘమువారి ద్వారాండి అందుకు సరిపోవు ధనమును బయటగా లేవలె"ని ఈ సభవారు తీర్మానించుచు న్నారు. అను తీర్మానము శ్రీ దేవగుప్తపు భాగ్యరథావగారు ప్రవేశ పెట్టిరి.

"విశాఖపట్టణము జిల్లాలో కలెక్టరుచే చాల ముత్తడిగ నున్న విషయము నిజమే ప్రస్తుతము సంఘమునకు ధనములేదు. ఏదియో నిర్మాణముచేసి ప్రజలకేమును బాపవలెను. గనుక ఈ తీర్మానము రాష్ట్ర సమావేశమువారు కార్యనిర్వాహక సంఘ మువారు చర్యకు విడిచిపెట్ట గలరున్నాను. అని అధ్యక్షుడు చెప్పగా శ్రీ భాగ్యరథావగారు అంగీకరించిరి.

బహిష్కరణ తీర్మానము

"గయా కాంగ్రెసును అంగీకరింపబడిన కాసనభా బహిష్కరణ విషయమును ఈ రాష్ట్ర సభవారు తమ పూర్తి అయిన విశ్వాసమును తెలుపుచు వచ్చే ఢిల్లీ అవసరమసభవారు నదకు కాసనభా సమావేశమును ఎట్టితీర్మానము చేసినను ఈసభవారు తిరస్కరించుచు అనుబంధం పెట్టెదమని ఈ సంఘ మువారు తీర్మానించుచున్నారు" అను తీర్మానమును జిల్లాది క్ష్యమూర్తి పంతులుగారు ప్రవేశ పెట్టగా చాల జిల్లాలనుండి వ్యవహారాని పరిశీలులలో ఇట్టి తీర్మానములై చర్య ఎంతమాత్ర ము విలులేదని అధ్యక్షులకు ప్రకాశించారు అనిరి.

శ్రీ కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు:— సమయమున నోటి ను ఇదివరకు నుండి ఆశ్చర్యములు పంపబడినను సభ్యులు రాక పోయినచో దీని కేవలము బాధ్యులుకారును జిల్లాలవారు తిత్తి స్థలములలో జరిగిన సభలకు హాజరకావలయునను జరిగిన తీర్మానములను మేము తిరస్కరించుచు యుండలేదా? సభ జరుపుటకు వలయు స్థితిసంఖ్య వచ్చినతరువాత ఎట్టి అధ్యంత రములేక అన్ని విషయములను గురించి ఇట్టిచర్య జరుగవలసినదే.

ప్రకాశించారు:— బంపురం తదితర జిల్లాలవారికి చాల దూరమగుటచే వారినియరహరిలో ఇట్టి తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టెడిము.

భాగ్యరథావగారు:— బాంబాయి రాజీ తీర్మానము సంగీక రించుటకు విశాఖపట్టణము గంజా జిల్లాలవారికి చాల దూరము లోనున్న జిల్లాలలో సమావేశమయిన సభ తిరస్కరించుచో బంపురం కూడ ఆ తీర్మానమును పక్షద్రోముటకు తగిన స్థల ము కాదనుట కడుశోచనీయును.

దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు:— ఇట్టి తీర్మానములై చర్య తప్పక జరుగవలెను. ప్రత్యేకముగ నొక విషయమును గురించి నిర్ణయించుటకు ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సమావేశము కా నున్న విషయములలో మన రాష్ట్రసంఘమువారు తమ అభిప్రాయమును తెలుపుట ముఖ్యము. దేశభక్తుడిటుల తెలుపగానే ప్రకా శించారు అధ్యక్షుల స్థానమును విడిచి లేచిపోయిరి. సభలో అల్లరి ప్రారంభమయెను. సభ అపీవేషమునందరి ప్రకాశం గారు కట్టిగ జెప్పిరి. కారణము లేదే సభ అత్రు చేయబడదని చాలమంది కేకలిడిరి. అధ్యక్షులు స్థానిక నామకలలో చాల సేపు వాదమునుగలిపి ప్రతిమునవిడిచి కిధిలోనికి వెళ్లిపోయిరి. రాత్రి కార్యనిర్వాహకసభ జరుగ నో జరుగదో తెలియజేయును.

* * * *

కాసనభా బహిష్కరణ విశాఖపట్టణ క్షామ తీర్మానములు

అధ్యక్షుని నిరంకుశత్వములు

విశాఖపట్టణం కరవు విషయమై పెట్టిన తీర్మానము కార్యనిర్వాహక సంఘమునకు విడిచిపెట్టబడినదని చెప్పగా రాత్రి సమావేశములో చర్యజరుగునని కొందరుతలచిరి. అట్టి జరుగురు తీర్మానమును పెద్దసభలో చర్యజరుగనీయక పోవుట చాల విచారమయిన సంకీర్ణము కొందరు తలచిరి. ఢిల్లీలో సమావేశము కానున్న అవసరమసభ ప్రత్యేకముగ నొకవిష యమును అందులో ముఖ్యమగు కాసనభాప్రవేశ విషయ మును గూర్చి నిశ్చయించవలసియున్న పరిస్థితులలో అధ్యక్ష రాష్ట్రము తనముక్త నిశ్చితాభిప్రాయమును వెల్లడి చేయుటం దుట కడుగడుగోచనీయును. ఇట్టితరీ శ్రీయంత కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు ఉపపాదించిన తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టుట కధ్యక్షుడు అధ్యంతరము చెప్పట చాల నిరంకుశత్వమును తెలుపుచు న్నది. అధ్యక్షుని కారణములు సహానుకరముగ లేదనిచెప్పట అవసరము. ఏలనన ఇట్టి తీర్మానము ఉపపాదించబడునని ఎజు డావై యిదివరకు లేదనియును అట్టితరీ ఇట్టి తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టుటవల్ల హాజరకాని రిడితర జిల్లాలవారు ఇట్టి చర్య కల్గ అసంకృప్తిరు అవుదునని చెప్పిరి. ఇట్టి తీర్మానము జరుగు నని ఆంధ్రరాష్ట్రసభ్యులు తలచియుండక పోలేదు. ఏలయున అధ్యక్షులు కలెక్టరు అప్పటికలెక్టరుప్రతికా విలేఖరికి లోగడ యొసగిన సంభాషణలో ఢిల్లీలో అవసరమసభలో జరుగ వలసిన చర్యవిషయమై ముఖ్యముగ కాసనభాప్రవేశ విషయ మును గూర్చి బంపురంలో సమావేశము కానున్న ఆంధ్రరాష్ట్ర సభసభ దేశమునకు తగిన నిర్ధారణచేసి మార్గదర్శియగు నని నెలవిచ్చి యుం డిరి. అట్టి తరీ అధ్యక్షులే ఆ ట్టి తీర్మానమును సభలో ప్రవేశపెట్టెదమని చాలమంది తలచి, యుండిరి. ఎజుడాలో "ఇతరవిషయము" అని వాసిందిరుకు ఇట్టి తీర్మానముకూడ ఉపపాదించుటకు తగిన అవకాశము కలదని

కొందరుతలచిరి. అధ్యక్షులు కేవలము ఇట్టి నిరంకుశత్వము కలం బి. చుటకల్గ గొప్ప తప్పుచేసినది ఈక్రిందిసంఘములకూడ నిదర్శ నము నిచ్చుచున్నది. సభవారి తీర్మానములు అనుబంధంపెట్టి కార్యనిర్వాహకము కేక్రిగల కార్యదర్శి శ్రీయంత కాశేశ్వర రావుగారు తాము జిల్లాసంఘములకు వాసిన "రహస్యపులేఖ" ఆంధ్రదేశము దంతను (ప్రకాశించుటకుగారు కాశేశ్వరరావు గారికి తప్ప) అసంకృప్తిరు ప్రబలచేసెను. కాశేశ్వరరావుగారి సవరికాము మెటులనున్నను వారిచర్య వారాప్రతికలలో విశేష ముగ ఖండించబడెను. కొన్ని జిల్లాసంఘములు ఖండనతీర్మాన ములను చేసినవి. రాష్ట్రసంఘ కార్యదర్శి చర్యను ఖండించుటకు జిల్లాసంఘమువారేములు సరియైనస్థలములు కావలయు బరం పుని సమావేశములలో ఈ సంకీర్ణముగ్ని చర్య జరుగవలయు ననియు కొన్ని జిల్లాసంఘములు తీర్మానములు చేసియుండిను. శ్రీ కాశేశ్వరరావుగారి రహస్యపులేఖ గురించి ఆంధ్రదేశమునందు ప్రబలిన వివిధ అభిప్రాయములనుగురించి సరియైనచర్య ఆంధ్ర రాష్ట్రసంఘసభలో జరిగియుండునని పలువురు తలచిరి. వారా ప్రతికలకు శ్రీ ప్రకాశించారు కార్యదర్శి చర్యనుగూర్చి వాసిన లేఖయును ఈవిషయమై ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభవారు తప్పక నిర్ధారణచేయుదురని చెప్పియుండిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభ వారు ఈ విషయమై ఎట్టిఅభిప్రాయమును వెలుబుచ్చెదరో అని పలువురు ఎదురుచూచుచుండిరి.

ఇట్టివిషయమైకూడ చచ్చు నెంతమాత్రము లేకుండచేయుట చాల విచారకరము. కొందరుసభ్యులు కార్యదర్శిలేఖలై చర్య అవసరమని సభలో చెప్పిరి. కార్యదర్శి చర్యలై తీర్మానము కార్యదర్శియే నిర్ణయముగ పెట్టవలెనని కొందరుసభ్యులనిరి. తుదకు సభలో పెట్టిచర్యయలేక సభ నిష్పలముగ లేచిపోవలసి వచ్చెను. కొందరు సభ్యులు వేసిన తీవ్రప్రశ్నలకు అధ్యక్షుడు రోషపూరితుడయ్యెను. దీనికి ఫలితముగ జరుగవలసిన కార్య సంఘసభను గూడ అధ్యక్షులు జరుపుటలేదు. దేశభక్త కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు కూడ కృష్ణమూర్తి పంతులుగారి తీర్మానములై చర్య జరుపుట ముఖ్యమనిరి. అధ్యక్షులు వెంక టప్పయ్య పంతులుగారిలై గూడ కొంతకాలమును తెడబట్టిరి. ఇట్టిచర్య సభ్యులలో చాల అసంకృప్తిని కలిగించెను. స్వయం వ్యక్తిత్వము స్వాభిప్రాయము సంఘబలమును మూలను పక్ష ద్రోసెను. అధ్యక్షులు కారణములేదే సభ కావీరి. వంగ రాష్ట్రములో జరిగిన తమాషాలను ఇక్కడను కూడ జరుపవలె నని కొందరు ప్రయత్నించిరి. కాని పెద్దల ఆజ్ఞ అట్టిచర్యను నిర్మించెను. కొందరు సభ్యులు రాజీనామాలు చేయవలెనని, దేశభక్తులు చెప్పేసి అట్టి చర్య కదవి అత్రుచేసిరి. బాంబాయి, కర్ణాట సింధు, (దానిది రాష్ట్రములవారు అవసరభా సమా వేశము ముందు వారివారి నిశ్చితాభిప్రాయములను దేశమునందు హెచ్చుగ ఆందోళన కలిపించిన కాసనభా ప్రవేశమునుగూర్చి వెల్లడిచేసియుండగ ఆంధ్రదేశము ఏ అభిప్రాయమును వెల్లడి చేయలేదు తన ప్రతినిధులను ఢిల్లీ మహాసభకు పంపవలసినచ్చెను.

ధిల్లీతేజదినపత్రిక

6 వ తేదీని జరిగిన విచారణ

ఈ పత్రికాసంపాదకుడగు దేశబంధు గుప్తగారిమేని లే బడిన కేసు విచారణ నిన్న ఢిల్లీలో జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారులో జరిగిది. ప్రభుత్వ వ్యాయవాదియు ముద్దాయి వ్యాయవాదియు వాదించిరి. ముద్దాయి వ్యాయవాది లాలా శివరాంగారు రెండు గంటలసేపు వాదించిరి. 158 ఏ, 505 సి, కక్ష ను లీ వ్యాసములకు వర్తింపవు. దుర్భాగ్యుల గు కొందరు వ్యక్తుల నుద్దేశించి ఆవ్యాసములు వ్రాయబడిన. గాని ఏ సంఘముల నుద్దేశించియు వ్రాయబడలేదు పాని పలులో హిందూ మహమ్మదీయుల కొట్టుకునుగూర్చి ఆవ్యాస ములు వ్రాయబడిన. ఈవ్యాసములలోని విషయము లసత్యములు కావలెను కార్యులు దీప్తికమీషనురు తీర్చిదిద్దవలెను. అతీర్చులో నావ్యక్తులను నిందించి సంకీర్ణముగ నిర్వాహములలో నిందించి యుండలేదు అని ముద్దాయి వ్యాయవాది నుడివెను. ప్రభుత్వవ్యాయవాది 20 నిమములు అవప్రసించెను. ముద్దాయి మై సేరమును నిర్దేశించి మేజిస్ట్రేటు 18 వ తేదీకి కేసు వాయి దాచేసెను అత్రుడు ముద్దాయిపక్షమున హాజీ అబ్దుల్లాఖాన్, డాక్టరు అన్నారీ, ఆసఫాల్లాగారు మున్నగువారు పలువురు సాక్షులుచెప్పెరు. ముద్దాయిని బామినమీద విడుదలచెయ్య వలెనని వ్యాయవాది మరల కోరెనుగాని మేజిస్ట్రేటు అంగీక రించలేదు.

ద్వంద్వప్రభుత్వాపజయము

కెన్యా నిర్ణయ ఖండనము

చింతామణి గారి ఉపన్యాసము

మదరాసు లిబరల్ లీగు యజమాన్యమున నిష్ప సాయం శ్రమ గొట్టేటట్లు, సంయుక్త రాష్ట్రములందు ముఖ్యమంత్రి రాజీనామా నివ్విన, సి.వై.చింతామణిగారు 'ప్రస్తుత భారత రాజకీయ పరిస్థితులు' అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యసించుచు, ముఖ్యమంత్రి, కన్యా నిర్ణయమును గూర్చియు, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ పరిణామమును గూర్చియు సంభోధించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందును కేంద్ర ప్రభుత్వములందును బాధ్యతాయుత్తర ప్రభుత్వము త్వరలో చేకూరుటయు పనిచేయవలెనని కోరిరి. ఈ లిబరల్ గారు అభ్యుత్థులగు నర్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యయ్య గారు అభ్యుత్థుల కహించిరి. సభకు విద్యార్థులు నా, వకీళ్లు నా, పాఠకులు నా అకటలు క్రిక్కిరియించుట వచ్చిరి. అభ్యుత్థులు ప్రభుత్వమును ప్రశంసించుచు చింతామణిగారి నెరుగనివారుండగలరని వాదించి సామాన్యములను స్వాతంత్ర్య ప్రేమియుగాను అందరికు ముద్రితమునకు రాజీనామా నివ్వినట్లు చేరిన ననియు చెప్పి ఉపన్యాసములను ఉపన్యసించుచు కోరిరి.

కెన్యా నిర్ణయము

చింతామణి గారు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులలో మా ఖ్యముగ అందరకును ముందుగా మనసునందు మెలగుచున్న విషయము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు కన్యా నిర్ణయమును గానించి ప్రకటించిన నిర్ణయమునె చెబుచు, ఈ విషయము, కాలితరుణ భేదములకు, రాజకీయ భేదములకును, అతీతమైన దనియు, నిందులకు అందరును అసమ్మతిని చెబువల సినదియే యనియు చెప్పుచు నిట్లుపన్యసించిరి:—

సార్వభౌమని ప్రభుత్వ నిర్ణయములను ఒక జాతివారికి ఇష్ట ముచచ్చిన చక్కని సజేతమును వాఁ యోగ్యమైనదానినొనగుట యుమరియు; లేక వారిని, సామ్రాజ్యమునందు సమాన పోషకము నున్నవారిని అవోక్షించినందుటకు గాని ఆస్తి సంపాదించుకొనుటకు గాని వ్యాపారము చేయుటకు గాని వీలులేనది చేయుటయు తటస్థించింది. చెన్న రాజధాని ప్రజలయొచ్చుటనున్న ఉదకమండలము కొడైకె కాలుమున్న గాని ఉన్న తీర్థములు ప్రత్యేకముగ భారతీయులకే యుండవలెనని తీర్మానించినయెడల అందులకు బహిష్కరింప నుద్దేశపడినవా రెంత అగ్రహమును చెలిపెడివారో ఊహించవచ్చును.

కన్యాలో భారతీయుల చేయటము క్యేరములు పోల తో బాటు ఎల్లెరుల రిజిస్టరులలో నుండరా దని చెల్లిరి. ఈ నిర్ణయమును సవరించుచు వర్డింజి ప్రభుత్వ భారతీయులకు తమజేతములోనే జాతి పాతినిధ్యమును ప్రధానాధ్యక్షములలోమరియుక వోట్లనున్న ఆ షేపింకదని ప్రభుత్వలసభలో బల్లిరి. వర్డింజి ప్రభుత్వ పరిటివానికి భారత జేతమందలి జాతి పాతినిధ్యమునకును కన్యాలో ప్రవేశకెట్ల నుద్దేశించినదానికి భేదముచెలియక పోవుట చిత్రిము నున్నది. ఈ దేశములో ఒక జాతికి మరియొక జాతి కున్న యెక్కువ వోట్లు గావలెనని భేదము చేయుటలేదు. ఎవరైన స్వల్ప సంఖ్యాకులకు ఎక్కువ వోట్ల వచ్చినయెడల ఆట్లు చేయునది ప్రభుత్వమువారే గాని అందులకు ప్రజలు బాధ్యులు గారు. ఇందువలన ఏ జాతికి గాని రాజకీయముగ నెట్టి ప్రామాఖ్యముగాని అప్రామాఖ్యముగాని యున్నటుల దలంపబడలేదు.

సార్వభౌమని ప్రభుత్వము కాగితముమీద నెన్ని వాగ్దానముల జేసినను సామ్రాజ్యమునందలి క్యేరములుతో బాటు సమానత్వమునుచ్చునదేకే మిమాత్రముగానరాదు. ఇప్పుడే కన్యా నిర్ణయ సందర్భమున భారతీయులు మామూలు ప్రకారము ఏదో అసమ్మతినిజాపి, చల్లబడియిందువలగలఁ ప్పములను ప్రస్తుతముగ చెబువచ్చునయెడల, యిట్టి యసమానత్వమున్నయెడల, నెట్టి ప్రభుత్వ విధానముతో సహకారము జూపుటకన్నములేదని చెబువచ్చునయెడల, పార్లమెంటులలోనే తమకును మనోనిశ్చయము గలదని చెబువచ్చునయెడల, కన్యా నిర్ణయమును జేసినతరువాత బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భారత దేశమును పరిపాలించజాలదని తెలుపవచ్చునయెడల, ఎంతటి ధైర్యవంతుడైనను రాజకీయ భారత దేశము స్వపరిపాలనమునకు భిన్న దేశములలో నొకటి నుండుట యెట్టి సోగదా యని నిట్లున్న విడువవలసియుండును. మనము యేపనిచేసెను విషయమందునా యని యోచించి చేయవలసినదే. ఏమైనను యేదెను సమయానికి తోచినటుల చేయవలెనని నేను కోరను. ఎన్నియో

ఉపాధులు నూచింపబడినవి. అన్నిటిని చక్కగ విచారించవలయును.

అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్య వనరము

ఈ కన్యా నిర్ణయములకు, మనము అంత సామ్రాజ్య సంబంధములందు అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు స్థితిని బొందవలయునని నూచన స్పష్టమగుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము కన్యా నిర్ణయమును గావించిన నూచనలను సార్వభౌమని ప్రభుత్వమే తోసివేసి నా, భారత రాజ్యాంగ ముద్రియే, భారతోద్యమమునకు అండకొల్పి వండ్రుమునకు నన్ను జెప్పకుండ ఇంగ్లాండుకు రావలయును. రాజముండే, కలనయిలు కార్యాలయ నిర్ణయముతో నుగీకరించి, ఆరాయబారులను అందుల కంగీకరింపుదని కోరెనా యని విషయములు విచారించవలసి యున్నది.

భారతీయుల కెట్టి నష్టములు గల్గుటకు కారణములను ప్రభుత్వ బాధ్యత యేమాత్రములేక సార్వభౌమని ప్రభుత్వమునకు లొంగి యుండుటకల్గి నని తోచుచున్నది. చాల కత్తిరముల క్రింద రిజిస్టరు ప్రభుత్వ భారత ప్రభుత్వ విదేశ కార్యాలయమున, లండను విదేశ కార్యాలయమునకు విషియాకాళమున వర్డించెను. ఇతే విషయమును ఆగివేసింది, బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు ఆగివేసినవల బల్లిరి. కర్జను ప్రభుత్వమునాడే నొకసారి ఇండియా ఇంగ్లాండుయొక్క సాత్తిని వర్డించెను.

భారత దేశమునకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ మున్నయెడల కన్యా నిర్ణయమునందలి అన్యాయము నెట్లు జరుగ నిచ్చెదరో చెప్పవలయు. కాని భారత రాజ్యాంగము త్రి భాగ ప్రభుత్వమునకు వైయధికారి నుండక కాలనీయుల తీర్మానమునందువలె నున్నయెడల, సార్వభౌమని ప్రభుత్వము భారత ప్రభుత్వము చెల్లించి విషయములను తోసివేసి నుండుట ముందు రెండు మూడు సార్లు విచారించి నుండవలెను.

ప్రతికారము

ఎప్పటికైనను ప్రతికారము చేయవలయుననియే అన్ని రాజకీయ సంస్థలను అభిప్రాయపడుచున్నవి. భారత కానసభలో నుండ ప్రతికారకానస మంగీకరింపబడినది. అయ్యది నేటి కన్యాలో గూడ నంగీకరింపబడి ప్రభుత్వంగీకారమును బడయవచ్చును. ఈ ప్రతికారసాధనములలో నెవైన నొకదానిని ప్రభుత్వముంగీకరించునట్లు ప్రజలందరను ప్రయత్నించుట యవసరము. మన ప్రభుత్వమే బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమై యెడల మన యవసరములేవండే నే జేతమునకును యసమ్మతిని చెల్లియించి దిది. ప్రభుత్వమే తమకు యీ ప్రతికారక్రియను నెరవేర్చునో చెప్పవలయు. ఈ కన్యా నిర్ణయమునకు బడుపాట్లెట్లున్నను, భారత ప్రభుత్వమునకు ఇంగ్లాండులోని సార్వభౌమని ప్రభుత్వమునకు భారత కానసభకును గల సంబంధములను మార్చి భారత ప్రభుత్వమే ఇంగ్లాండులోని అధికారులకు గాక భారత కానసభకు బాధ్యత కలిపించుటల జేయవలయును.

ఈ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును గోరుటలో ఒకటి రెండు ముహూర్తములు గలవు. ఏదేక, రాజ్యాంగ విషయములు గలవు. రాజ్యాంగ విషయములలో భారత ప్రభుత్వము, భారత స్వదేశ సంస్థానాధీశులతోను సంబంధము గల్గియుండెను. విదేశ వ్యవహారములతో సంబంధ ముండును. ఇంకను నైతిక వ్యవహారములలో, ఈ దేశముయొక్క మిలిటరీ కమిషన్ సంబంధించిన విషయములందు భారత కానసభకే సంపూర్ణ బాధ్యత నొసంగవలయును. ప్రభుత్వము బాగుండవలయునన్న యిప్పటి ప్రభుత్వ నిర్మాణ మారంభయెను.

ఇప్పుడు భారత ప్రభుత్వము దుష్టపక్షమునకు బాధ్యతగల్గి గాని లేకుండగాని యుండలేదు. అయ్యది ఇంగ్లాండు ప్రజలకును పార్లమెంటుకును బాధ్యతగల్గియున్నది. ఇంగ్లాండు ప్రజలకు భారత దేశముననే మియును చెలియదు. అంతకన్న వారికి లక్ష్యమును లేదు. పార్లమెంటు అంతకన్న కొంచెము మూఢముగను, అశ్రద్ధముగ నుండును

ద్వంద్వ ప్రభుత్వాపజయము

ఇకను రాష్ట్ర ప్రభుత్వములమాట జూచెదము. ఇతర రాష్ట్రముల మాటలనికడియూ, పత్రికలలో జరుపుటయే గాని, స్వయముగ అనుభవముగల సంయుక్త రాష్ట్రములందలి ప్రభుత్వ నితినిబట్టి నాడే, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము, పరిపాలనములలో

లేసంతకుండు విషయము గా చె ననియే చెప్పవచ్చును. (నవ్య) సంయుక్త రాష్ట్రములలో 1921 సంవత్సరములో చాలవరకు ప్రభుత్వము సభ్యులతో కాక్కటిగనే యుండెను. అప్పటివరకు ప్రభుత్వమునందు చెడు భాగములకును సంఘర్షణము గలుగలేదు. కాని పిదప ప్రభుత్వ ద్వైమూరి ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధాన మాచరణలోనికి వచ్చెను. కానసభకును ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకులకును సంబంధములు వివరించెను. తుదకు అంతయును భిన్నమాయెను. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమును ప్రవేశకెట్టి నదినిరంధక ప్రభుత్వమునకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు మధ్యతం తరము గనే దీని యనుభవమును బట్టి చూడదాని నాచరణలో తొంగించినంతవరకే తృప్తికరముగ పనిజేయునని తోచెను. ఈవధ్య అంతయును తొంగించి భారత కానసభకు బాధ్యతను కల్గిని నెలకొన్న టవరమని తోచెను. కావున మరిల జాతీయమహాసభోద్యమము గలుగకమునుపే సాధ్యమైనంత త్వరలో పిదపముంతరము నొసంగుట యుక్తము.

రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యము

రాష్ట్ర ప్రభుత్వములలో ప్రభుత్వమును కానసభకు పరము జేసినయెడల పరిపాలనాసాధ్యమున కెట్టి భంగము గలుగబోదు. ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సంఘములదీని వేసిననష్టములేదు. రిజిస్టరుకాళులు బ్రాన్సు వద్ద కాళులకన్న నెక్కుడు సాధ్యముగ పనిజేసి పాలించిన నేమా చెప్పవలె! ఆర్థిక విషయము రిజిస్టరు కాళులందీ ఇండియాకే సివిల సర్వీసు క్రింద నుండవలయుగా! అర్థిక విజ్ఞానము, సామర్థ్యములవారు మంత్రిలుగా లేరా! ఈవిజ్ఞానము ఒక్క ఇండియాను సివిల సర్వీసు వారిజేసా! సంయుక్త రాష్ట్రములలో బ్రాన్సు వద్ద కాళులకన్న రిజిస్టరుకాళు క్రింద నేకాళులు గాని యెక్కుడు సాధ్యముతో పలుక్యముతో పనిజేసిన నేమా చెబువ గోరెను. ఏ ప్రభుత్వముయొక్క సామర్థ్యము గాని, నెలకొనియుండు లోని కగిరపుడ ప్రరాలలోనే కనగొనవలయును. అందువలన ప్రజలు ఆసక్తిపై నొందవలయును అనిన యెడల యెట్లుగాన్నిండున? (నవ్య) కావున ఉద్యోగములన్నియును భారతీయుల వరమై బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము చేకూరవలయును. ఇయ్యది రాష్ట్ర ప్రభుత్వములందు పూర్తిగ నుండవలయును. కేంద్ర ప్రభుత్వమునందుండవలయును. భారతకుంత్ర భారత ప్రభుత్వమువై అధికారము చలాయించుటను తొలగించవలయును.

దేశమునందలి పక్షములు

ఇకను నేను మాగించుచు నొకటి చెప్పవలసియున్నది. మన అందర ఆదర్శకాంక్షియుండు భేదాభిప్రాయ మేమాత్రములేదు. ఒక సాధనముకన్న మరియొక సాధనము ఆదర్శమును త్వరగ జేప్పుని భావించుటకల్గినే యిట్టి భేదములు గల్గినవి. విజ్ఞానము అన్నపుడు ఇట్టి భేదములు తప్పక యుండియే తీరును. వేర్వేరు సాధనములన్ని యింతలు నిష్ఠానుభవములతో పోని యక వారలనుగూడ తమలోనే మార్చుకొన బ్రయత్నించువపుడే కష్టముగల్గును. మార్గసాధన మొక్కటి కావలసియును, ఆదర్శ మందై క్రియించుటవలన, శీఘ్రముగ నో ఆలస్యముగనో, జాతీయ వాఁచితాదర్శము విషయమునుబడయవచ్చును. విజ్ఞాన అభిప్రాయ భేదములుండి పక్షములేవంట అన్ని దేశములందునుగలదు. కాని ప్రత్యేక జాతినిద్యేమములవలన గల్గిన రాజకీయ పక్షములు లేనయెడల అందువలన దేశమునకు మంచిగాదు. హిందూ మహాత్మునియే భేదములు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ విభేదములు మాన్చునని అజిచియించ వలసినదే. అందరును చక్కని దృష్టి రాజకీయజీవిత మభివృద్ధి గాంచి జాతీయ స్వపరిపాలనము, లేక స్వరాజ్యము భారత దేశమునకు లభించునట్లు ప్రయత్నముల జేయవలయును. మన మార్కస్వామి ప్రపంచములో గౌరవింపబడుటల జేయవలయును. ఇయ్యదియే మన యందర కార్యభారము. ఇందులకు మన సుప్రసిద్ధ ఆధునిక నాయకులను, గత నాయకుల ఆశీస్సులను, సాయము జేయుగా! (దీర్ఘ హర్షధ్వనులు).

అభ్యుత్థులకును, ఉపన్యాసకులకును జి. పి. వలేకె గారు వందనము లర్పించినపిదప సభముగి నెను.

బొంబయి పౌరుల ఆత్మగౌరవము

వర్తమాన స్వాగతము ప్రాతగత్యుక్తులకు వీను కోలు నొసగవలదని పట్టుబట్టుట.

బొంబయి నగరమున రెండు మ్యానిసిఫికేట్ వార్డులలో నివసించు జనులును నొకరును క్రొత్తగవర్నరుకు స్వాగత మొసగవలెను. బొంబయి కార్పొరేషను తీర్మానము గా జేపించుచు అట్టి తీర్మానము గావించిన ప్రభుత్వ రాజీనామా నీయకలేననియు, ఇప్పుడున్న గవర్నరు నెదలి పోవునపుడు కాళ్ళకేమను వీడు కోలు నొసగగూడదనియు తీర్మానించిరి.

అవసర దేశీయ మహాజనసభ

కాంగ్రెసు నాయకుల ప్రత్యేక సభ

అఖిల భారత కాంగ్రెసు కార్యస్థాయి సంఘ సభలు

ధిల్లీ నగరమున ఛాగినీ చౌకులో ఆలయము బ్యాంకింగ్ నున్న సన్మాన సంఘము వారి కార్యాలయమున యీనెల 11-వ తేదీ మంగళవారమునాడు కాంగ్రెసు నాయకుల సభయును 13-వ తేదీ గురువారమునాడు అఖిలభారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభయును జరుగును గాని యిది వరకు ప్రకటించబడిన స్థలములందు జరుగవు అని అ. భా. కాంగ్రెసు ప్రధాన కార్యదర్శి ఆంధ్రరత్న గోపాలకృష్ణయ్యగారు నేడు బెజవాడనుండి తిరిగివచ్చినప్పుడు నంపిరి. నేడు (7-వ తేదీ) రాత్రి గోపాల కృష్ణయ్యగారు బెజవాడనుండి ధిల్లీకి బయలుదేరెదరు.

అఖిలభారత హిందూమహాసభ

అశ్వర విచారణ

బూరై నెలలో అశ్వరలో జరిగిన విషయములను గూర్చి విచారణ చేయుటకు అ. భా. హిందూమహాసభ కార్యసంఘము వారికి ఉపసంఘమును నియమించిరి. కార్యసంఘసభ్యులలో కెల్లూరి ఉపసంఘముగా నేర్పరచిరి.

దేశబంధు దాసుగారు

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారు కలకత్తానుండి కాశీకి వెళ్లిరి.

గుజరాతు విద్యాపీఠము

జాతీయ విశ్వవిద్యాలయ ద్వితీయ పట్టప్రదానసభ

ఈ సభ అహమదాబాదులో నవంబరు 13 వ తేదీన జరుగును. చాలావారు మహమ్మదాలీగా రాసభలో నుభవ్యునించెదరు.

లాహారు వందేమాతరం పత్రిక

సంపాదకుని విడుదల

లాహారు వందేమాతరం పత్రికా సంపాదకుడగు లాలా రామ ప్రసాదుగారికి విధింపబడిన 18 నెలల కారాగృహవాసశిక్షను వారసుభవింపించును న్నియమ ప్రసాదుగారిని లాహారు ఛైర సొలనుండి విడిచిరి.

మైసూరు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు

సంఘము

ఈనెల 2 వ తేదీన బెంగళూరులో సంఘసభ

జరిగినది

సభా నిబంధనలను మొదట చదివిగా సభ్యులు వారి కామోదించిరి. పిమ్మట ఎన్నికలు జరిగినవి.

అధ్యక్షుడు:— డి. ధీనురావుగారు

ఉపాధ్యక్షుడు:— రంగయ్యగారు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి.

అయ్యలు కలీలుగారు బి. ఏ. బి. ఎల్.

కోశాధ్యక్షుడు:— దాదీసేతుగారు

కార్యదర్శి:— కే. వి. శుబ్రహ్మణ్యంగారు

కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులు:— కే. కామప్పగారు బి. ఏ. ఎల్. ఎల్. బి. వేంకటాచలయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. కే. జి. పశు తి అశ్వరగారు, రామలక్ష్మణరావుగారు.

సభాకార్యదర్శిని మరియు నియమించుటకు కార్యదర్శి కధికారి మిచ్చిరి. కోశాధ్యక్షుడుగా రాష్ట్రీయ పేరును గూడ నూచించిరి. కాని వారి గీతంపలేదు.

22 మైళ్ల తరలివచ్చెను

కల. తా. సెప్టెంబరు 5:—చంద్రగిరి నుండి కలకత్తాకు (అహ్మదాబాద్) మొత్తము 11 మైళ్లదూరము. అక్టోబరు 9 వ తేదీన భారత ప్రాంతీయ సంఘమువారి యాజమాన్యమున పోటీ పోయెను జరుగెను. సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనో వరబాత్తుల పీఠికను కాలము ముగియెను. భారతదేశము నన్ని ప్రాంతములవారును పోటీ చేయవచ్చును. దరఖాస్తు లంపునకు వారు నైపుణ్యమువారికి నెం 10 దత్తాత్రేయాలేన్ కలకత్తా అని ప్రాయశ్చింతెను.

శ్రీయుత టంగుటూరి

ప్రకాశంగారి ప్రకటనము

వికమత్యము ముఖ్యతము

గాంధీమహాత్ముని ఆశ్రయజేయు సమయమున 7-8-1922 తేదీన మహాత్ముడిటుల ప్రకటించెను “దౌర్జన్య రాహిత్య విధానమునందు మనకు సమృద్ధ మన్నంతకాలము అసహాయోద్యమమునందలి నిర్వాణవిధానమును పూర్తిగా కొనసాగించుటయే మనకు విధి. నేడు మీరు నిర్వాణవిధానమును పూర్తిగా కొనసాగించినచో రెండే దేశీయ లండనును కాననోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధులయ్యెదరు. మీరు దానిని నెరవేర్చు కాలకపోయినచో వ్యక్తి కాననోల్లంఘనము నై మిరు కొనసాగింప కాలదు. అందు కష్టమేమియును లేదు. అఖిలభారత కాంగ్రెసు, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘముల సభ్యులందఱు నేను నిర్ణయించిన విధానముయొక్క సత్యమును పూర్తిగా నమ్ముకొనినచో అది మలభసాధ్యమే యగును. వారి కట్టి నమ్మకము కలుగకపోవుటయే సంఘాభివృద్ధి. ఒక విధానము తాత్కాలికము. దానిని మార్చుట కవకాశము కలుగుగాని అది అమలులో నున్నంతకాలము దానిని గాఢదీక్షతో నెరవేర్చవలెను” మహాత్ముడవుడు సందేశమును పంపెను.

అప్పుడే అఖిలభారత-రాష్ట్రీయ సంఘముల సభ్యులకు మహాత్ముని విధానముపట్ల నమ్మకము కలుగలేదని మహాత్ముడు ప్రాయశ్చింత యొక నిశ్చయితి సంగతి సదుగ నేమిటి? కాంగ్రెసు వారిలో వికమత్యముయొక్క అవశ్యకతకు ప్రబలమగు ప్రాతికూల్యమును మాత్రమే పుచ్చుచున్న వారు లేరను తమ వ్యక్తి ఆభిప్రాయములు ధిల్లీలో జరుగు అససరమహాసభలో ఆమోదింపబడవలెనని పట్టుబట్టుటకు యందు కొంచెము నిదానించి దేశవీధిని బాగుగా గమనించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. ఈ దేశమునందలి వివిధమతములవారికిని కాంగ్రెసుసభ్యు లందరికిని ఏకీభావమును కలిగింపవలె ననునది నిర్వాణవిధాన నిబంధనలలో నొకటియే యున్నది. ఎటులైన నెలకొన్నప్పుడు కలిగిన సరే వికమత్యమును కలిగింపవలెనని లాలా లజపతిరాయగారు కోరిరి.

“వికమత్యమును ముఖ్యముగా కలిగింపవలెను నేనందులకు ప్రయత్నించెదను. నేను దానిని కలిగింపజాలనిచో నావిధిని నెరవేర్చజాలని వాడనై అడచును” అని మాలావా మహమ్మదాలీగారు తెలిపిరి. ధిల్లీ సభకు వెళ్లు ప్రతినిధుల కందరికినిగూడ నైకమత్యముకొరకు పశ్చేయము ముఖ్యవిధియై యున్నది. కాననసభలకు వెళ్ల వచ్చునని యో వెళ్ల గూడదని యో ఒకమత్యసంఖ్యాకు లాసభలో నొకతీర్మానము నామోదించి సంతమాత్రమున ప్రయోజనములేదు. అంతఃకలహములు నీచములగు యావృత్తివ్యవహారములగునవి ప్రబలుటకలసే యిట్టి దుర్గతిపడినది. మరల నైకమత్యముతో పునఃసేవగాని కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠను ఉద్ధీకుమును రక్షింపజాలము.

ధిల్లీ కాంగ్రెసు ప్రతినిధులు:—కాకినాడనుండి దేశభాంధు దివ్యూరి శుబ్బయ్యగారును పావులూడి శత్యనారాయణగారును వెద్రావులనుండి శ్రీ. కేశవరవు కామరాజుగారును విశాఖపట్టణమునుండి యజ్ఞనారాయణ శ్యామగారు శ్రీ. టంగుటూరి ప్రకాశం, అయ్యకేరక కాశీకృష్ణరావుగారును 6 వ తేదీన బయలుదేరి ధిల్లీ కేగిరి.

బీఆవ్తనుగారి ఉపన్యాసము

వైవభక్తియా, రాజ (ప్రభుత్వ) భక్తియా?

నేను ఆదుదాను వైగా ముడిమిదనదాను, నేనేమి చెప్పుగలను. మీకేది లాభకరమో మీరింకను గ్రహింపజాలకపోవుట చాల వింతగానున్నది. ఇప్పుడైన నేల నిశ్చయించుకొనుచు మీరిదాన్యమునుండి తప్పించుకొనగోరరా? నేను నేడు బొంబాయి నగర మార్గములగుండ కచ్చినపుడేమి మాచిరి? కేశ్యావరటాటుయొక్క ప్రామాఖ్యలను గూర్చి నెదిరించుట నుండి బోధించుచున్నానుగూడ ఎన్నియో దుకాణములను నేడు తెలియజేయుచిరి.

శ్రీరామచంద్రుని చరిత్రను మీరు మరచితిరా? ఆతడు 14 ఏండ్లు అరణ్య వాస మొనరించి వెళ్ళిడుముల బడలేనా? కష్టములకు మీరు వెరుచుచుండుట చే భరతమాతకు దాన్యబంధము నుస్థిమగుచున్నది. ఈరీతిగా కష్టములకు బంధువు జీవిండుట కంటే చచ్చుటయే మేలు. మీ శ్రీపాదము నొసంగిన వారెవరు? ఈశ్వరుడా, యీ ప్రభుత్వము వారా? మీరెరిపట్ల భక్తిని మాత్రమే పరమేశ్వరుని పట్లనా ప్రభుత్వము పట్లనా? మీరు దేవతలనో కరీర స్మృతిని బాని మైకముతో నమ్ముటగూడదు. మీరేమి చేయుచున్నారో గూడ మీరిరిగియున్నటుల లేదు. మీ కంతములను మీరే చురుకొనుచున్నారు.

“అవ్యాసీ కేందు కీ శ్రమ నీ నేల యిట్లు పురిపించెదవు. దైవము నీవు ప్రతిద్యయము నొసంగెను. వారు మహాధీశులు. అట్టివో నీ కీ కష్టమేల” అని కొందరందురు. నన్నీమి చేయుమందరు నామీద మీరు? దైవమును కొలువనందు. దయ్యమునే నేనింపుడని నాపుత్రులకు బోధింప మందురా? నా పుత్రులు నే నేదేమిచేయును బోధించుచున్నారో ఇకరలకుగూడ దానినే బోధించెదను.

బీహిందూమహమ్మదీయలారా! 900 ఏ. డ్లనుండి మీరిదేశమున నున్నారు. మీ రైకమత్యమును కలిగియుండుదు. మహమ్మదీయులమై క్రైస్తవుల హిందువులను హిందువుల మై క్రైస్తవుల మహమ్మదీయులను కొంత త్యాగ మొనరింపవలెను. అటుల చేసిన సంతయు చక్కబడును. ఇక విరోధకారణ ముండదు. ఒకరినొకరు చంపుకొన నవసరముండదు. ప్రతిమతమువారును స్వభావము ననుసరించుచు యితరుల వారి భర్త్యము ననుసరించుట కభ్యంతరము కలిగింపవలెండవలెను. అదరును స్వరాజ్యము కొరకు ప్రయత్నింపవలెను.

ఓసాదీరీమణులారా! ఓప్రతిభావత్తులారా! మీరు మీపురుషులకు తోడ్పడకు. వారు గుర్రములవంటివారు మీరు సారథులవంటివారు. మీరు మీపురుషులను సరియగు మార్గమున నడిపింపవలెను. వారు భర్త్యులైనచో చంపునటు లొరించి మీరు మనదేశము నధింపుడు.

భిద్దరును రాట్టయిన మనకు క్రొత్తవిషయములు కావు. వాని మరల మన మనలందలి పవలెను. నాపెండ్లిలో నేను భిద్దకు చీరల నీ ధరించితిని నాకు బాగుగా భావించుచున్నది. భిద్దరును మన మందరమును పూర్తిగా నవలంబించినచో మనకష్టము లన్నియును తొలగునని మీరు గ్రహింపజాలరా? ఇప్పుడు కామగూర్ల ధర పీఠ ఏమిదజాలుగానున్నది. దీనికేమందురు.

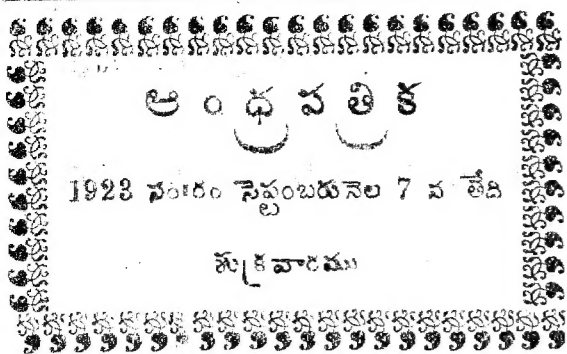
భర్త్యులైన మనకు వైకసే వ ను వ ద ల వ ద ని నాపుత్రులగు నేడకు, మహమ్మదులకు నే నెల్లప్పుడును బోధించుచుండును. మీకుగూడ నటులే బోధించుచున్నాను. నా పుత్రులు జేవుని సేవయందే ప్రాణముల నర్పించి కృతార్థులుకారలేననియే నే నెల్లప్పుడును కోరెదను. భగవంతుడు కరుణామయుడు. ప్రేమస్వరూపుడు. అతడు కరుణించిన ఎంతటి పునకార్యములైన నకలిలగా నెరవేరుచు గాన నో జగదీశ్వరా మమ్ము కరుణించుమని నేను దయామయుని నిరంతరమును ప్రార్థించుచుండును.

అవసరసభకు ఆంధ్రకప్రినిధులు

శత్రు మెయిలుమీద బయలుదేరెదరు

శ్రీయునులు పునులూరి కోదండరామయ్య కల్లాపగడ నరసింహకర్మ కనివారపు సుబ్బారావు కొవ్వలిగోపాలరావు ధాట్ల సీరాద్రిరాజు మంగిపూడి పురుషోత్తమకర్మ తంగిరాల రామసామయ్యలూ నోరిసీతారామయ్యగారు శత్రు (8వ తేదీ) మెయిలుమీద నిడదవోలునుండి బయలుదేరి మహమ్మదూరుగా ధిల్లీకి వెళ్లెదరు (తిరిగివచ్చు)

27 వ తేదీ సోమవారమునాడు ఆదోనిలో పూర్తిగా
వారటాలు జరిగినవి. బహిరంగభటా కన్యాపూజావిధి
చిరస్థాన ముహూర్తమున జరిగి పూజించినది.

చింతామణిగారి ప్రసంగము

సంయుక్తరాష్ట్రములందు చుంతిడవి నాక్రమించి, దానివలన యుపయోగము గాన్నింకక రాజనామానిచ్చిన సి. వై. చింతామణిగారికి, ఇతర మితవాదనాయకులవలె భ్రమ దొలగినది. సంస్కరణములను నమ్ముకొనిన దేశమునకు మోక్షముగలుగ దను సత్యము మీకిని గోచరించినది. ఇంకను యాశయేమయిన మిగిలియున్న, కెనియానిర్ణయముతో నడియు తొలగియుండును. నిన్నటిదినము గోక్షేహాలులో జేసిన ప్రసంగము నందు సత్వరస్వరాజ్యవశ్యకతను వారు నిరూపించిరి. ఇప్పుడు అన్నిపక్షములవారిలోను పద్ధతుల విషయమై కొంత భేదమున్నను, గమ్యస్థానము విషయమై ఎట్టి భేదాభిప్రాయము గనుపించదు. పద్ధతులలో గూడ, అసహాయపద్ధతి స్వరజనామోదము బడయుచున్నది. ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సుతో నేమి, సామ్రాజ్యవస్తు ప్రదర్శనముతో నేమి సంబంధమును వదలుకొనవలయు ననిన, అసహాయవాదము నవలంబించుట గాదా? మితవాదు లీ సంగతిని బహిరంగముగ నెక్కుకొనక పోయినను, ఫలితములనే యగుచున్నది. కెనియా విషయము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు పరీక్షవంటిదని, ఎల్లరు భావించుచున్నారు. ఇంతవరకు తెల్లవారు భారతీయులను పీడించుచో, అందుకు బాధ్యతను అధినివేశ రాజ్యములపై మోపుచుండెడి వారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు అధినివేశ రాజ్యములతో జోక్యము కలుగజేసికొనుటకు వీలులేదని తెలుపుచుండెడి వారు. కెనియా విషయ మట్టిగాదు. కెనియా కింకను అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్య మొసకలేదు. కెనియా బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి పరిపాలనకు లోనైయున్నది. అట్టి రాజ్యములో గూడ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు వలసరాజ్యముల వారి పద్ధతుల నామోదించుచో, ఇంతవరకును దెలుపుచున్న సమాధానములును క్షమాపణలును నట్టి బూటకములని తేటకడుట లేదా? వలసరాజ్యముల వారును, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారును సమయము వచ్చునప్పటికి ఏకపద్ధతి నవలంబించిరి. మితవాదు లిక నెవరి శరణు జొత్తురు?

ఇండియా ప్రభుత్వముపై యాశముండే యంతరించినది. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు రెటుల జెప్పిన, నటుల నడుచుకొనుటకు వారు ముందే సంసిద్ధులై యున్నారు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు ఇండియా ప్రభుత్వము సబార్డినేటులాఖి యని కర్జను ప్రభువు గారు దెలిపిన సంగతి వాస్తవమని, వారి చర్య తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ఇట్టి సిటిహో, మితవాదుల యాశలు పూర్తిగ నుడుగుట వింతగాదు. చింతామణిగారికి గూడ యాశ లంతరించినవి. కెనియా విషయమై తాత్కాలికముగ నసమ్మతి దెలిపి, భారతీయులు పిమ్మట నిదురబోయిన ఇసుమంతయు ప్రయోజనము దదని చింతామణిగారు తెలియజెప్పిరి. అటుల గావించునెడల, భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కర్జులుగా రని వెల్లడియగు నని, చింతామణిగారు మందలించిరి. హిందూ దేశమునకు

స్వరాజ్య మున్నచో, కెనియా విషయమై ఇంత యవస్థబడ నక్కరలేదు. ప్రజేచ్ఛుచు కొనసాగించుటకు ప్రభుత్వ ముపుడు బూనుకొనక తప్పదు. ఈ సంగతిని చింతామణిగారు గ్రహించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము బాధ్యతాయుతి ఎగుచో, బ్రిటీషు ప్రభుత్వనిర్ణయము నంగీకరింపక, ప్రజలతో బాటు ఆందోళనము సలిపియుండును. అందుచే నిష్పక్షముఖ్యముగా సంపాదించవలసినది స్వరాజ్య మని, ఎల్ల రంగీరించుట వింతగాదు. చింతామణిగారు తమ యనుభవముబట్టి ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతి విఫలమయ్యెనని ఖండితముగ దెలుపుచున్నారు. ఇటుల జరుగు నని జాతీయవాదులు ముందే యూహించి యుండిరి. ఒకటి రెండు విషయములలో దప్ప, ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రజలకు సంపూర్ణముగ బాధ్యతవహించవలయు నని చింతామణిగారు గోరుచున్నారు. చింతామణిగారు దెలిపినటుల, గమ్యస్థానము విషయమై ఇప్పుడన్నిపక్షముల వారిలోను దాదాపుగ నేకాభిప్రాయము ప్రబలి యున్నది. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి విషయమై గాంధీ మహాత్ముడు ప్రతిపాదించినపుడు మితవాదులు కరిహాసముజేసినను దాని యవసరమును వారిపుడు పూర్తిగ గ్రహించుచున్నారు.

కాని, కేవలము స్వరాజ్యవశ్యకతను గ్రహించి నంతమాత్రమున లాభము లేదు. కెనియా భారతీయుల శౌరవమును నిలుపు తెటులు? స్వరాజ్య మును త్వరలో సంపాదించు మార్గ మేమి? ఈ విషయమై చింతామణిగారు రెట్టిమాననల గావింపరయిరి. ఇప్పుడు గావలసినవి కా ర్యా చరణ పద్ధతులు. కేవలము ఆదర్శమును నిరూపించి సంతృప్తి జెందెడి కాలము దాటిపోయినది. స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు, భారతీయులు తమ ఆత్మశౌరవమును నిలుపుకొనుట ముఖ్యసాధనము. అసహాయద్యమము ఇట్టి సాధనమునే వ్యక్తపరుచుచున్నది. మానవ స్వాతంత్ర్యములకు భంగము కలిగినపుడు, సహాయ నిరాకరణమును, సత్యాగ్రహమును అవలంబించుట ఫలప్రదమని, అసహాయద్యమము బోధించుచున్నది. మితవాదులు గాని, మరియొకపక్షమువారు గాని, వేరొకసాధనమును నిరూపింపజాలకబోయిరి. తుదకు వారికిని సహాయనిరాకరణమే శరణ్యమగుచున్నది. చింతామణిగారు వాయకులు. ఇంకను కాలమును వ్యర్థపరుపక, సహాయనిరాకరణపక్షము వారితో చేతులు గలిపి పాటుబడుచో, వారుగోరిన కోర్కెలు తప్పక సఫలమగును. మితవాదులుగూడ సహకారపద్ధతులను విడుచుచో, జయ మతిత్వరితముగ అభింకగలదు. అసహాయవాదు లీ తరుణమున ఎక్కుడు శ్రద్ధతో కృషి సలుపవలసిన యవసరము గలదు. వారిబాధనలకన్న వారి కార్యములవలన నెక్కుడు లాభ ముండును. నూరు యువదేశములయినను, ఒక్కనాగపురపు సత్యాగ్రహముతో తులనగావు. అసహాయవాద సిద్ధాంతము గూర్చి, నాయకులు కొందరు సందియములబాపుచు, మరిల ప్రాంతెన్నలవంకకు నడుచుచున్న నీ సమయమున, నాగపురమునందు సత్యాగ్రహము నారంభించి జమకలాల్ బజాజ్ ప్రభృతులు సత్యాగ్రహసౌష్ఠ్యమును నిరూపించి శాసనసభలలో ప్రవేశించు నక్కటికన్న, సభల వెలుపలనుండి ప్రజలు తమ హక్కులను కాపాడుకొనుటచే, ప్రజాశక్తి అద్భుత లిల ప్రవృద్ధి జెందు నని, రుజువుజేసు గలిగిరి. కాన్సిల్లో, అసహాయమా, ఏది ముఖ్యమును శ్రద్ధ యుదయించినపుడు అసహాయమే ముఖ్యమని స్పష్టమగుచున్నది. వాదప్రతివాదములకన్నను, కార్యాచరణమువలననే సత్యము స్పష్టముగ గోచరింప గలదు. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనిన

నాటినుండియు, నాయకులు అనవసర వివాదములలో దిగక నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుటకు ప్రజలను ప్రోత్సహింపచియున్నచో, కాన్సిల్ ప్రశ్న యుదయించెడిదిగాదు. నాయకులు తమ ధర్మమును నిర్వహించకబోవుటచేతనే, ప్రస్తుత విషయస్థితి తలసిందినది. ఇకనయినను మీరు మేల్కొని, అసహాయద్యమమును శ్రద్ధతో కొనసాగించుచో, మితవాదులును తదితర సహకారులును వారి యడుగు జాడల ననుసరింపక మానరు. ఇట్టి యవకాశమును బోగొట్టుకొనుటకన్నను, అవిశేషము వేరొక టుండబోదు.

జపాను విలయము

జపానుదేశమునకు సంభవించిన యా పద మహాఘోరమయినది. ప్రళయ కాలము నిడి మరి పించుచున్నది. లయకారకుడు ప్రళయ నృత్యము జేయ దొడంగెను. మృత్యుదేవత యొనర్చిన విభత్సము వర్ణనాతీతము. ఇట్టి దురవస్థ వాటిల్లు నని ఎవ్వరును యూహింపరయిరి. ప్రకృతి రహస్యముల నెఱుంగ నేడికి తరము? ప్రకృతిశాస్త్రము, ఇంకను శైశవావస్థయందే యున్నది. అగ్నిపర్వతము లీ తరుణమున తమ శక్తినంతయు జూపు నని గాని, భూమి నిరురనండి లేచి ఒక్కచూరు కదల భారి పట్టణములను పల్లెలను ధ్వంస మొనర్చు నని గాని, వాయువు తన ప్రచండవేగము నీసమయమున గనుబటునని గాని, క్షియ సమయమున భీష్మాకృతి దాల్చి పురములను దగ్ధ మొనర్చునని గాని, సముద్రాడు పొంగి ప్రాణులనేకులను తన పొట్ట బెట్టుకొనునని గాని, ఎవ్వ రూహించగలిగిరి? వంచ భూతము లరీతిని తమ ప్రచండశక్తిని గనుబటుచు నని, ఏకాలజ్ఞానము ముందుగ దెలుపడయ్యెగద. జపాను తన శక్తులనన్నిటిని పెంపొందించుకొనుట కును, ప్రపంచముతో నగ్రస్థానమును వహించుట కును ప్రయత్నముల సలుపు చుండెను గాని ముందున్న యపాయమును గుర్రెఱుగ దయ్యెను. మానవుని కింజ్జిత కింతకన్నను నిదర్శక మేమి గావలయును? జపానుకు ముప్పదిమైళ్ల దూరమున నున్న ఒషేచూ ద్వీప మంతయు అదృశ్యమయ్యెనట. ఎంత యాశ్చర్యము? భూములు జలమయములగు ననియు, జలము భూమిగ మారుననియు వినుచుండము గాని నేడది ప్రత్యక్షముగ పొడగట్టుచున్నది. ఇంద్రియములకు గోచరించెడి వస్తువులకు వేసిని స్థిరత్వము లేదని విదిత మగుచున్నది. జపానులో నెంతమంది జని పోయిరో, జెక్కటకు సాధ్యపడదు. బ్రటిషీయున్న వారినిబట్టి చనిపోయిన వారి సంఖ్య నూహింప వచ్చును. 15 లక్షలజరమున కీ సంఘటనమువలన బాధ గలిగి యుండవచ్చు నని యూహించబడుచున్నది. టోకియో, యోకోహామా, యొకాసుకా, మొదలగు పెద్దపెద్ద పట్టణములు ధ్వంసముజేయబడెను. ఇరువదివేల చదిరపుమైళ్ల విస్తీర్ణముగలిగి, కోటి ఏబదిలక్షలు ప్రజలు గల ప్రదేశమున కీ యువద్రవము సంఘటిల్లినటుల, దెలుపబడినది. అగ్ని ప్రమాదమువలన, నిహతులయినవారెట్టి బాధలవలయిరో ఎవరు జెప్పుగలుగుదురు? ప్రపంచమంతయు జాతిమతభేదమాలేక జపానుకు గలిగిన యాకదకు సానుభూతి జూపుట, ధర్మము. ఇట్టి సమయములలో, సానుభూతియు, విచారమును దప్ప, వేరొక భావము గలుగజాలదు. పెక్కుదేశములవారును జపాను దురవస్థకు మాన్యుటకు తమకు దోచిన సహాయము జేయుచున్నారు. భాగ్యము మొదలగు తిను బండారములను వంపుచున్నారు. ఆసియాశక్తిని మొదట ప్రదర్శింప

శ్రీరామాయణ కాలక్షేపములు: — మొదట
గరిలో ౧-౧-౧-శ్రీ శ్రీవామిశిక్షలను రామకావ్య పురుష
గరి స్వనామన చాలె నల తే 25 దినండి శ్రీరామాయణ
జననను వారిఁ ధౌరూపకముగా ప్రతిరోజు గృహిల్లి గంపము మీ
దింబ 12 గంటలవఱకు శ్రీమాన్ కాండ్యుని పత్నిజూదామ్యుని
గారిచే నే పవదుమా అగమ్యునిల తే 30 దినము వారిఁజూన
స్వామ్యుని పట్టాభిషేకము అయిమహాత్మ్యమును శ్రీశ్రీ మొదట
గరి రాజాగాని అతివైభవముగా సత్కారములతోటి జరిపి అం
దింపరి. నదు మహాత్మ్యమును వియ్యగ్గా బీజములతోటి
నాది ప్రహ్లాదసూరాధనలతోటి జరుపబడినది. భక్తులు వేల
కొలది ప్రాంతభరోజు మొదలు పట్టాభిషేకాభ్యంతరము వచ్చి
శ్రీరామ్యుని పాత్రలైరి. తే 31 దినములపు స్వప్నము
జరుగబడి సుపూరి చేయబడినది. (మరు)

ఇటలీ - గ్రీకుల గాద

ఇటలీ ముష్కరపు పట్టు పట్టుట

సీసీరు ముస్కలిని గారి ప్రకటనము

జాతిసమితి అధికారము.

ఏదెప్పు, సెప్టెంబరు 5:- గ్రీకు ఇటలీ తగవును గూర్చి జాతిసమితివా రేమి తీర్పు జెప్పినదో యది అత్యంత రహస్యము.

ఇటీవల ఇటలీవారు గోరన పరిహారముగాక కాటాన్యా లో ఇటలీవారు నిలువలైన ఖర్చు 28000000 లైరును (నాణెములు) గోజు 1 కి కాటాన్యా ఆక్రమించుకొన్నందుల కను ఖర్చు 1700000 లైరులను జేసికాలోనన్న గ్రీకుపరినిధుల దగ్గర భరణముగ నుంచబడినది. అంతరముగవో దీనిని వాడెదరు.

ఇటలీ కోర్కెలు

జేసివా, సెప్టెంబరు 5:- ఈ గ్రీకు-ఇటలీ తగాదాను రాయబారుల సంఘమువారు తీర్మానించునని ననియు జాతి సమితివారు జోక్యము కలుగజేసికొనరా దనియు సీసీరు సలూద్రాగారు తెలియజేసిరి.

ఈ ఏర్పాటులు కూడదని ఇటలీ ప్రతినిధి పోలిస్ గారు ఆక్షేపించిరి.

సలూద్రాగారు తెలియజేసిన సంగతుల నన్నిటిని ఆమూ ల్యగముగ జరిగించునిమిత్తము శతదినముల వరకును ఆపుజేయుటకు నిశ్చయించిరి.

ముస్కలినిని గారి ప్రకటనము

కోము, సెప్టెంబరు 5:- నేను నుకొన్నట్లులే నేను జేప్పిన సంగతులు ప్రేటుబిటను, జేసివాలలో సంఘటనములు కలుగ జేసెను. భృతహారమును తాదామూలమున గ్రీకుల ప్రయత్నములను కొందరు అన్వేషించియు అంగీకరించిరి. వారు కొంచెము ఈ సంగతిని గూర్చి మారముగ ఆ లో చించుట కిది అవకాశముగ ఏర్పడును. నిశ్చయము, భృత చిత్రముతో మన హక్కులకు అడ్డుండెదమ నమృతముతో జాతిసమితి చెప్పజోవు తీర్మానము నెదురజూచుచుండెదము గాక.

ఇటలీ అధిక్షేపణ

జేసివా, సెప్టెంబరు 5:- జాతిసమితి నేటి కార్యక్రమము చాల ముఖ్యమైనది. సభాంతయు క్రిక్కిరిసిపోయినది. ఇనుక జేసిన రాలకున్నది. కాటాన్యానుబంధిని సమర్థించుచు తగుతప్పును గప్పిపుచ్చుచు కాటాన్యా అధికారులవై శరణుల గాలో పించుచు దీర్ఘముగ కొన్ని సంగతులను చదివి వినిపించెను. వారు లైన రాయబారులు రాయబారుల సభచే నియమించబడిరిగాక ఆ విషయమై రాయబారుల సభవారే విచారింపవలెననిరి. జాతి సమితివారికి అధికారము లేదనిరి.

ఇటీ రిక్కినికర్తవ్యమునకు తాదాగతన తప్పించుకొనుటకు గ్రీకులు జాతిసమితిని తీర్పును గోరనిరి. ఇటలీ ప్రభుత్వమునా రెండు నూత్రము జాతిసమితివారి తగవును జోక్యము కలుగజేసికొని తీర్మానించుటకు ఆ గోరించరనియు జాతిసమితి అధికారులు అత్యుముఖమైనదియు కన్పిల్చిరి.

జాతిసమితి సభవారు ఈ విషయమై జోక్యము కలుగ జేసికొనరాదని ఇటలీ ప్రభుత్వమునా కృతనిశ్చయము. వారి దృఢావేశమును, వారి యభిప్రాయమును మార్చుకొనరనిరి.

శతదినముల వరకు నాపుజేయవలెనని వైకపుంటు ఇటీ గారు కోరిరి. రాబర్టు సిసిల ప్రభు విందులకంగీకరించిరి. పది, పందొండు, పదునైదు నూత్రములను ఆంగ్ల ప్రతిభావలయుచు చదివి విని పించవలెనని కోర అట్లు చేయబడినది. ఈ నూత్రముతో జేప్పబడిన వెర్షన్లున్ను, సెల్ఫీ, సెల్ఫ్ జర్నలున్ను, త్రియన్క సంఘటన గూర్చి ఆలోచించినగాని యూరపు మరల ముక్కుముక్కు అగుట తటస్థమను. ప్రస్తుతమున్న యూరపు మరల కథలను గానని నీచున్నది.

ప్రజలు సంతోషమును జూప ఇది తక్షణమే అణచబడెను.

గ్రీకు సమర్థన

తరువాత గ్రీకు ప్రతినిధి పోలిస్ గారు తమకథ సంతను సామర్థ్యముతో తెలియజేసిరి. ఎట్టినిరసనను అట్టిలేకనే ప్రజలు దీనిని అంగీకరించినట్లు కనిపించెను. గ్రీకులకు తాదాగతన తప్పించుకొనుట ప్రయత్నించుచున్న రక్తములు తప్పని ఖండించిరి.

నిజస్థితులన్నియు బయల్పడుటకు జరుగుదుగ ఈ విషయమును అంతర్జాతీయ సంఘమువారు విచారింపవలయునని గ్రీకులు కోరిరి. వీరు తీర్మానించు ప్రకారము గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పుకొనెదరు. ఇటలీ-గ్రీకు ప్రభుత్వమునా రిద్దరును జాతిసమితి సభ్యులే గనుక అభయములను బట్టుకొనుట అవసరమునని.

జాతిసమితి అసెంబ్లీ వారికి తెలియజేయుటకు శతదినము జాతిసమితివారు తీర్పు జేప్పవలెనని రాబర్టు సిసిల ప్రభువు గోరెను.

ఎవరు తీర్పు జేప్పవలె ?

లండన్, సెప్టెంబరు 5:- రాయబారుల సభవారు జేసి వా సభ్యులను గూర్చి తీర్మానించు నని లండన్ లో అనుకొనుచున్నాడు. కాటాన్యా ఆక్రమణమునకు తలపలసియున్నది. ఈ విషయమై రాయబారుల సభ కథికాముతదని తెలియచున్నది. ప్రాయశః జాతిసమితివారు పరిష్కారము చేయవచ్చును.

జాతిసమితి యధికారమును ధిక్కరించుట

జేసివా, సెప్టెంబరు 5:- జాతిసమితిని గూర్చుచున్న ఇతర రాజ్యములు తమ గౌరవమును, స్వత్యములను గాపాడుకొనుటకు అధికారము పోయెనని యర్థము కాదు. ఇటలీ ప్రభుత్వమువారు జాతిసమితి అధికారమును నిరాకరించు పద్ధత్యము లేదు. వారి అధికారమును మన్నించి నిలబెట్టువలెననే ఒక్క ఇటలీ అభయ మిచ్చినంతమాత్రాన వారి అధికారమునకు భయము లేదనిగాని ఇతరులను భంగము కలుగుననిగాని భయపడ నవసరము లేదని.

గ్రీకుల యభిప్రాయము

జాతిసమితి సభ్యులలో నొకరు జాతిసమితి యధికారమును అంగీకరించవలెనని జాతిసమితివారి విషయమును జోక్యము కలుగజేసికొనుట మానవలె నన్నవో జాతిసమితి అంతరించును. ఇట్లని మనమును ఒప్పుకొందుమేని శేపు ఇంగ్లీషరు బయటజేరి జాతిసమితి సూత్రములు మాకు వర్తింపవు అనవచ్చును. తీసివలన జాతిసమితికి అపాయము గల్గునని పోలిస్ గారు రనిరి.

ఇటలీ పత్రికాభిప్రాయములు

ఒక్క అంతరి పత్రిక మాత్రము ముస్కలినిని గారి వైఖరిని ఆక్షేపించుచున్నది. తక్కిన పత్రిక లన్నియు బ్రెటిషువారిని మారుచున్నది.

రాయబారుల తీర్మానము

పార్లమెంట్, సెప్టెంబరు 5:- రాయబారుల తీర్మానము ప్రకారము వారి జాతరము అపరాధము నియ్యకుట నిర్ధారము నన్న వారమని గ్రీకులు తెలియజేసిన సంగతిని సహజము నిర్ణయ సంఘమున నున్న మూడు రాజ్యముల ప్రతినిధులతో ఒక విచారణ సంఘము నెలకొల్పు వలెనన్న సంగతిని రాయబారులు గ్రహించిరి. తమ రాజ్యములలో జరిగిన రాజకీయ శరణులకు ఆయా రాజ్యములవారు తరవాదులను అంతర్జాతీయ శాస్త్రము యొక్క నిర్ధారమును వీరు గుర్తించిరి. విచారణ చేయవలసిన విధానమునంతను తీర్మానము వీరు ఆలోచించెదరు. ఈ తీర్మానము జాతిసమితివారికి తెలియజేయబడును.

కాటాన్యా

లో గ్రీకు సివిలు, పోలిస్ అధికారులు తమ పనులను మరిల ప్రారంభించి చేయుచున్నారని తెలియచున్నది. కోపముతో ఆక్రమించుకొనలేదని సలూద్రాగారు తెలియజేసిరి.

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి సమాజమువారు బెజవాడలో ఈనెల 8-వ తేదీ శనివారము రాత్రి

కనకతార నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

కె. పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శి.

మాంధ్రేస్తరు బట్టలవర్తకము
శివార్థి జేయుటకు ప్రయత్నించుట అరుదును. ఏదెప్పు
మూగ జేయునది తెలియలేదు.

వర్తకమహాసభ

శ్రీమద్రామ్

వీరు ముఖ్యము జరిగిన శ్రీమద్రామ్ కార్యము సభాము అధ్యక్షులు కాంత్ రామ్ కార్యము కన యావచ్చుకొని కాలమును కార్యకర్తలము నిమిత్తము వినియోగించవలెననిరి. పార్లమెంటు సభ్యత్వమునకు పోయిందే చేయవలెను. ఈ కార్యదర్శి జీతము 750 పానులకు వృద్ధిలేదు అడును. పోటీగా పంపియుచున్న 'యూనియన్' లన్నిటిని రాజీ చేసి ఒకటిగ చేయవలెనని ప్రయత్నించవలెనని నిశ్చయించబడినది.

బవేరియాలో కెయిజరు రాజ్యస్థాపనము అనంతము

బవేరియాలో కెయిజరు రాజ్యస్థాపనము జేయు ఏర్పాటులు లేవని బెర్లిను నుండి రూటరు తెలుపుచున్నాడు. సిడాక్ యుద్ధమున కరాసులవై బడసిన విజయోత్సవమును మాత్రము బవేరియా నైష్యము జరిపె ననెను.

ఇండియా చార్లర్లవ్యాపకము నూటికి 4 చొప్పున తగ్గించెను నిచ్చెదరు. పన్ను లేదు.

జి. వి. పి. రైల్వే

బొంబాయిలో విద్యుచ్ఛక్తి, రైల్వేల సదుపయోగము నిశ్చయించుటకే 77 మోటారులు ప్రయిలుల కోసినను లండన్ నుండి జి. వి. పి. రైల్వే కంపెనీవారు తెప్పించుచున్నారు.

భారతదేశము - కార్మిక పక్షమువారి విధానము

లండన్, ఆగస్టు 31:- ఇండియాలో ఆద్యుద్ధ ప్రభుత్వము పూర్తిగ రూపుమాలుకలెను. ఇండియా ప్రతి యుద్ధోగమునెల్ల వేయవలెను. ఇండియా స్వరేపాలనము గల దీనినియనువలె నుండవలెను. అంతమంది భారతీయులను విద్యార్థులుగ జేసి దేశపాలనమును వారు గోరుటలు చేయవలెను. కాని వారు పాలనమును జేయలేరు. పప్పులో కాలు జేసెదరు. మంచి సివిలు సర్వీసు అధికారులు పరిపాలనమునకు భారతదేశమున కవసరమని లిండ్సే గారు రనిరి.

భారతీయులు ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వమును గోరుచున్నారని కార్మిక వారు లుకొనుట తప్పు. భారతీయులందు జాతీయ భావము పూర్తిగ మా ర్తీదించినది. ప్రతికూల ప్రజాస్వామ్య వారులు ఇప్పుడు పూర్వపు పద్ధతులను ప్రజాప్రతినిధుల వివరలకు చాల అపకారము జరుగును. చాల బాధపడినది. భారతదేశములో నాకు అనుభవముగలదు గాన జెప్పుచున్నారని చెకరెండు హోరెనరిసుగారు తెలియజేసిరి. (స్ట్రీటుస్కో)

మనిలేనివారికి సహాయము

నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారు 28000000 పానులను ఖర్చు జెట్టి పనులను చేయించుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. దీనివలన 800000 మందికి జీవనోపాధి కలుగును. నాకాళములును, విద్యుద్దీప్తములు మున్నగు పనులు కొద్దు తోటలు వలె నలు శత్రుకానములు బ్రాంకోడ్లు నిర్మించబడును.

రషియా-ఇండియానుండి 2000000 బస్తాల

జనపనారసు గొనుట

కలకత్తానుండి 2000000 బస్తాల జనకారణము కలిగి యును కొనెదరు ఈ సరుకు సంతను దండి కార్యాలయముల వారు సప్లయ చేసెదమనిరి. కాని కలకత్తా కంపెనీవారు తక్కువ ధరకు విక్రయించెదమనిరి. అందుచే కలకత్తాలోనే కొనెదరు. రషియాకు కావలసిన సరుకులో ఇది 1/3 వంతుమాత్రమే. (స్ట్రీటుస్కో).

ముసల్మాన్ పవిత్రస్థలములు

జెరుసలంలో నున్న ముసల్మాన్ పవిత్రస్థలములను బాగు చేయుటకు మెక్కా ఇమాం గారు, హుసేను రాజు గారి కలిసి నిధియు 12500 గిన్నీల సొమ్మును తీసుకువచ్చిరి.

వేల్పుయ్య వరాహ

గృహంతమిదా కనడా శేనును. గ్రీకులు తురుష్క దీవులను ఖాళీజేయుట ఇంగ్లాండ్ బెనిడాన్ దీవులను లాశేను సంధి ప్రకారము ఇప్పుడే ఖాళీజేసిరి. కాని ఆక్రమించుకొనవలెనని తురుష్క ప్రభుత్వమువారు తమ అధికారులకు తీర్పు జేసిరి. కరకట్టిని నూడ తురుష్కుల స్యాధివ మైనది.

జవాను సంక్షోభము

పునర్నిర్మాణము

నూతన మంత్రివర్గము వారి కర్తవ్యము

ప్రజలకు సహాయము.

బ్రిటిషురాజువారులతో ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రజలను జనప్రతినిధులను పోషించుట. కాని బ్రిటిషురాజు, యోగహమాలోనున్న బ్రిటిషు కాకాన టిబు భవనము తగులబడినది తెలియుచున్నది. ఇంతవరకు చేరిన వార్తలన్నియు చిల్లరచిల్లరగనవచ్చును. అక్కడ ఒకముక్క ఇక్కడ ఒకముక్క తెలియుచున్నది. బ్రిటిషురాజు యోగహమాపట్టణమును పరిశ్రమలకు ఆలయములు. ఆట్టిపండ్లను ఇది వాళిననుగుట చాలనివారకరము. అసలు ఘోరవేదన వర్తకులు రాచకేయనేత్రులును (వదేళులు) తగులబడినది. మంచి వ్యాపారము జరుగుచున్నది వదేళులు పోయినది.

ఇట్టి రాయబారి

బ్రిటిషురాజు చనిపోయినది తెలియుచున్నది. యోగహమాలోని ఇట్టి రాయబారుల కార్యాలయముగూడ తగులబెను. ఇలా నాలో నున్న ఇట్టి అధికారే మంతయు నుష్కీరముగ నున్నది. ఒక్క రాయబారి మాత్రము చనిపోయెను.

బ్రిటిషు సహాయము

జవాను నిమిత్తము ఆచారవ్యవస్థలకు కొని ప్రభుత్వము వారి సాధ్యమైనదే రాకలెని బ్రిటిషు చీఫా నా కాదేశములు ఉత్తమపు జేయబడినది.

గడువును గోరుట

అధికారము రాకుండ ప్రభుత్వము వారి సహాయమును అట్లును, చేయవలసిన కనులకు కొంతగడవును కొరతయ్యునను కొనుచున్నాడు.

బ్యాంకు మానేజరు

యోగహమా బ్యాంకు మానేజరు కుటుంబసహాయము పోయెను.

చనిపోయిన విదేశీయులు

అమెరికన్ కాన్సులే డ్రాస్, వైస్ కాన్సులు భార్య, పెండి కాన్సులు జనరలు మున్నగువారు చనిపోయిరి.

గొప్ప భవనములు కూలట

ఒక రాష్ట్రపు భవనము వాళ్ళనుండి. చిక్కిన ప్రజలకు, రూతుల కార్యాలయము, బ్రిటిషురాజు మ్యేనేజరు కాపురములకు తగురాదుపీఠి అయినది. రూతుల కార్యాలయ పురమువారు నుర్రీతముగ నున్నాడు.

కొలువల కరకాకములు తండ్రివరదముగ ఒడలమీద చిరుచున్నాడు. వీరికి సహాయము జరుగుదుగ కావలసి యున్నది.

క్రొత్త మంత్రివర్గము

కనివారము వాడు సాక్షులముల క్రొత్త మంత్రివర్గము నెలకొల్పబడినది. సహాయముచేయు విధమును ఆలోచించిరి.

రాజకుటుంబములో

ఇమామీనా రాజీనామైయు వీరోహక్క కలకరా గ్లోమా రై మరమో రాజమారుడు చనిపోయిరి.

చక్రవర్తి దంపతులు నిక్కాలో నున్నారు. యవరాజు బ్రిటిషురాజు నుర్రీతముగ నున్నారు. చక్రవర్తికి టకు కొంచె ము సప్తము గిరినది.

విదేశాంగ కార్యాలయములు నాశన మగుట

అమెరికా, ఫ్రెంచి, ఇట్టి రాయబారుల కార్యాలయములు, చీఫా, డెప్యూటీ చీఫా, కేబిన్ డిప్యూటీ చీఫా విదేశాంగ కార్యాలయముల గూడ వాళ్ళనుండి. ఒక్క బ్రిటిషు రాజు ఒక్క కార్యాలయము మాత్రము మిగిలినది. జవాను రాయబారి కార్యాలయము కొంతవరకు పాడైనది.

ప్రభుత్వ భవనములు

అన్నియు కాకిపోయెను 200000, ఇంట్లు పరకు రాదు (పీఠి) అయినది.

ఇండియా చారిత్రక బ్యాంకు

జవాను సహాయము 1000 గిన్నీ ను విరాళము నొసగెను.

ఇండియా కార్యాలయము

వారు జరుగుదుగ జవానుకు విజ్ఞానము రవాణాచేయుటకు ఏర్పాటుచేయవలసిన కావచ్చునట్లును నూతించెను

బ్రిటిషురాజు యోగహమాలో

240000 చనిపోయినది 450,000 వంది కుతగాత్రులైరియు తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు కొలచియా ప్రభుత్వమువారు జవాను పుర నిర్మాణము నిమిత్తము కలపను సప్తముజేయుదురు.

మంగు కాంగు

ఆ గ్లో జవాను భూకంపసహాయక సంఘమువారు 500 టన్నుల విజ్ఞానము 6 తేదీని బంపిరి

బ్రిటిషురాజు

నుండి రూతులకు తండ్రి వార్తలు సరిగా వచ్చుచున్నవి దీనిని జూడ క్యవ సహాయము కొంత వరకు పూనుచున్నట్లున్నది. తిండికి కొట్టాడుచున్నాడు. ఆ హారము ఇట్లదేవుచున్నది. నైసి ఇంజనీరు కైలకొద్దుకు, కొద్దు ను పురుషులు చేయుచున్నాడు. కొద్దుమీదుగ సహాయము సంప్రదింప కున్నాడు. 500 యూరపియనులు యోగహమాలో చనిపోయిరి. ఎక్కుగా కట్టబడిన యూరపియనులవనము లన్నియు బాగైపోయినవి. హాల్ బెల్లెన్నియు ఒక్కనిమిదములో ఎగిరిపోయినవి. ప్రయాణము చేయుచున్న రైలు కొట్టుకపోయినవి. ఒక రైలు సమద్రములో మునిగి పోయెను. 300 మంది మునిగిపోయిరి. 26 గురు చనిపోయిరి.

యోగహమా అంతయు కనములతో నిండియున్నది.

* * * * *

సిమ్లాలోనున్న జవాను కాన్సులే జనరల్ గారికి సెప్టెంబరు 4 కి తేది రాత్రి 1 గంటకు ఆయా సాక్షులైన వారికి జీవన అంకించిరి తెలిపారు అందజేయబడినది. బ్రిటిషురాజు అక్కా ఇషిగ నో, కొయిషి గావా ఆసానా వారులకు సప్తము కలుగలేదు. పూజాగావాలో చచ్చినవారియొక్కయు దెబ్బలు తగిలినవారి యొక్కయు సంఖ్య 50 వేలు. 1 క తేదీని నేరకల్ల వా ములి కడుటచే ప్రధానియగు యాను నేటో గారికి దెబ్బలు తగిలెను. 26 తేదీని మంత్రివర్గమువారు మైసూరువారి కల్లవోని కేసుమండగా ప్రధానిని కొంతమందికుంటుంటు కొట్ట వచ్చిరి. కాని ఆతడు తెలివిగా తప్పించుకొనెను. పిమ్మట నరకు సమద్రము అలచే కొట్టుకొని పోయెను. కుంకులుగు యానుచీ, యా కా ర్స్, విరానువాగార్లు కనమింటు తేదు. జోవాజర్ రాజ్, యామాషి వారాకుమారి, కాయా రాకుమారుడును కామార్ కూరాలో తగిలిన దెబ్బలవలన చనిపోయిరి. ఒకావారా కట్టలము తగులబడిపోయినది. చీవా, కిషి, కావాపట్టణములు వాళ్ళను కాతేది. (ఆ-వె)

* * * * *

అ. భా. కాంగ్రెసు మహాసభవారి సానుభూతి కాంగ్రెసు సంఘాభ్యుత్థులు దేశభక్త కొండ వేంకటప్పయ్యసంతులుగురు

సిమ్లాలోనున్న జవాను ప్రధానరాయబారికి తండ్రి నంపిరి జవాను దేశము ప్రజలయనకు పాల్పడిన సంతాప వృత్తాంతము వివరముల వచ్చినందులకు భారతదేశములు ఘోర విమోహనమున ముగిసియున్నారు. కాన రా భారతీయుల సానుభూతిని జవాను సార్వభౌమమున జవాను దేశీయులకును విన్నవించగోరెను. ఈ వారుణవిలంబమునకు సర్వపాణములకు వివరీకునునవ్వము తగిలినందులకు మే మెంతయు చింతనొందుచున్నాము. అని తండ్రివార్త పంపబడినది.

వెంకటగిరిపుర కు స్త్రీసందేములు

యవరాజు సంఘమువారి తరపున జరుపు వైపరదములు యిదివరకు తెలిపిన తేదీలలో కొన్నియైనవి ఈ కొండివిధముగా చేయబడినది. ఈనెల 25 వ తేదీ వందెములు ప్రారంభింపబడును. 12 వ తేదీ వరకు అట్టి పంపుకొనవచ్చును. ఫీటు (చిత్తు) కు స్త్రీలు మాత్రమే బరుపబడును గనుక అట్టివారే రావగు. మూడ భూమి రంగాచార్యులు కార్యదర్శి.

రాజప్రతినిధి జవాను సహాయనిధి

రెవెన్యూ ప్రభుని విజ్ఞాపన

సిమ్లా సెప్టెంబరు 6:—రాజప్రతినిధి ఈ కొండి ప్రజలకు గా వింతెను:—ప్రస్తుత కాలము వారు కనినది ఎరుగనంత వారును మను ఆవద జవాను వందలి లతులకొంది ప్రజలకు సందర్భించెను. ఒక కుటుంబములో తలకొలిపింది భర్త్యునియొగము నందిరి. వేల కొలిపింది భార్య ల గోల్పోయిరి. వేల కొలిపింది అనాధలైరి. కుటుంబములు తమపోషకులను గోల్పోయెను. చాలా ప్రజలు నగల ఆస్తులను సంకటమును కుటకాలములో నదృశ్యమయ్యెను అట్టి సమయన భారతదేశముం దన్ని ప్రజలవారును అన్ని మతములవారును ఇట్టి ఘోర అవదలకు పాల్పడినవారియెడల సంతకార సానుభూతిని గప్పరచెదరని యు వాటివదల తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుట లా న ర్పబడుననియు విశ్వసించుచున్నాను. ఇందులకు గాను “రాజప్రతినిధి, జవాను సహాయనిధి అనుపేరుతో నొక నిధిని (ప్రాంథిని ఇతిని రాష్ట్ర) ను ఖర్చుపట్టణములందలి ఇంపీరియల్ బ్యాంకువారి కి విరాళముల చెల్లించినయెడల విరాళములు చేయకు. ఈ నిధికి విరాళముల కనుబడియుటకు అధికారమునుగలదిన వారాప్రతి కులపేరులు ముందు అప్పడెప్పుడు ప్రకటింపబడును.

(సం) రెవెన్యూ

రాజప్రతినిధి విరాళము

“రాజప్రతినిధి జవాను సహాయనిధికి విరాళముల వనూ అజేయుటకు “టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా” క్రిత కథికార మొసగు బడినది. ఈ దినమున రాజప్రతినిధి ఈ నిధికి ప్రాంథమునకు రు 500:ల విరాళము నొసగెను.

ముత్యము గుండి మోసము

బొంబయి, సెప్టెంబరు 6:—రెవెన్యూ కలనలు గొత్తు కల్లి న్ను అనువారికి ఒక అల్పము ముత్యములకు ద్రవ్యనిధి 17000 సక రముల విలువ గల ముత్యము గుండిని కొని దెబ్బు చెల్లింపక మోస మొనర్చినది ఆలోచింపబడిన మోడర కేసునం దీదినమున సాక్షుల విచారణ జరిగెను. ముద్దాయి తరపువ్యావహారికుడు బ్లంటు గారు కమిషనరువందల దాడిల నుసాక్షిని కానుపేక్ష చేతు గా సాక్షియుట్టుదెలిపెను. ఇట్టి చేరుల లోనూటికితలకు నిర్లికమగు బ్రోకరేజీగానియుండెను. ఇతర జేతము లలోనివచ్చు మెట్టున్నను భారతదేశమున రైతులు సప్తములకుదిక్ యింపరు. మెట్టు మొదట ఫిర్యాది 2500 సకరములకు గుండి నొక గెదసెను. తుదకు 1700 సకరములకు గుండి నొసగుట కంగీకరించెను. ముద్దాయియు ఆతనివద్దకు శ్రీమతు చాల భవితమును వాడు దెబ్బపడినది. ఒక్కనగటికి నెమ్మదిగిస్తరు బ్యాంకున 1400 సకరముల నిలువయుండె నని బాటునందు దెబ్బపడినది. ఈ బాటుకృతి ముద్రనది నే ననుమానించలేదు. చేరులకు సుద ర్భుతము ముద్దాయిని మొత్తము మీద వాడు తూర్పు మా త్రమే దర్శించితిరి. నిరువార మొస్తన్న లిటిలు అందు కు వెనె న్యావహారికుడు కేసుగాను ప్రానుపేక్ష జేయబడిరి పోనూ వట్లు బ్రదికరు. వారి కొరికే ప్రే, 1400 సకరముల వాటిని చెల్లింప కలసింది ముద్దాయిని, ఒక్కనగటికి రెడు బాటులు ప్రాసితిని పోలిడు దెబ్బపడినది. కేసు రాబోవు వారమున తిరిగి విచారించబడును.

బొంబయియందు మద్యపానము

కొన్ని రేషనువారి తీర్మానము

బొంబయి, సెప్టెంబరు 6:— బొంబయి కొన్ని రేషను వారు మాకు సమావేశములలో చర్చింపబడిన తగువాక్య, ముత్య పానమును కల్గించుటను గురించి ఈ దినమున తీర్మానము నంగీకరించిరి. పట్టణమున మద్యపాన దుష్కృతియు లక్ష్యకముగ నభివృద్ధి నందుచున్నదినియు వీనివాపు టవసాచునియు, అందు లకుగాను, బొంబయి యందుకు, బొంబయి దీనియందుకు మద్య పానదు కాణములుండ ప్రదేశమును, వానిసంఖ్యను నిర్ణయించు విధికావము కొన్ని రేషనువారి కొనుగడలె నని గోరుచు ప్రభు త్వమువారికి వ్రాయుటకు కొన్ని రేషను అభ్యుత్థులకు ఈ తీర్మాన మధికార మొసగుచున్నది. ఈ తీర్మాన మొకాళితువాద సభ్యునిచే ప్రతిపాదింపబడినది.

స్వరాజ్యకంపెనీ, తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘముల వివాదము

మధ్యవర్తిగా అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారి సంగీకరించుట

స్వరాజ్యకంపెనీకిని తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘమునకును, తమిళ ప్రతినిధులకు 10 వేల రూపాయలను స్వరాజ్య కంపెనీ కిచ్చిన విషయమై జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు మాకు ప్రచారపాఠము పంపబడినవి. కాని స్థల విస్తరణచేత వాని పక్షిని ప్రచురించబడకుండుట జితము నున్నాము.

ఈ ఉత్తరప్రత్యుత్తరములందఱు స్వరాజ్యకంపెనీ ప్రాస్టెక్టునులో తేలికగాను బిరుదమును ప్రచురించుట 15 కాళి మేర్పరుపడెను. కాని, కంపెనీని రక్షించునగాని తమిళ ప్రతినిధుల ప్రారంభించుటకు తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘముతో నీ విషయము యెత్తి లేదనియు 10 వేల రూపాయలను కావలెనని కోరలేదనియు, ఈ సూచన తమిళ కాంగ్రెసు సంఘము కావ్యవిరూపము 1922 ఏప్రిలు 9 తేదీన మద్రాసులో కమానేషన్, స్వరాజ్య కంపెనీకి 10 వేల రూపాయల విచ్చి గాంధీజీగారి మార్గములపై తమిళప్రతినిధుల ప్రారంభించుటకును నీ తీర్మానము టిలో ప్రారంభమాయెనియు చెలియచున్నది. ఈ తీర్మానము జేయుటకు ముందు మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు చెలియచు, ప్రతినిధులలో ప్రచురించబడిన విషయము చెలియచును. ఆంధ్ర పత్రిక మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు, శ్రీయుత సి. ర. బాగ్గెలూరి, ఇ. వి. రామస్వామి నాయకరు గారలకును మరియు తమిళ ప్రత్యుత్తరములకు జరిగి మే 2 వ తేదీ స్వరాజ్యకంపెనీకి దీనినిగూర్చి ప్రకటించుటను గ్రంథమొకటిగా వ్రాచెను. మే 14 వ తేదీ ప్రకటించుట గూర్చి కానకనభాషామీమాంసాప్రచారము నాపరమము నని ప్రకటించుటతో కమిటీ అభిప్రాయము మారకు. నెలనాటి 2 వ తేదీ జరిగిన తమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము కమానేషన్, తమిళ ప్రతినిధుల ప్రారంభించుట కిచ్చిన ఋణమును తిరిగి యియ్యవలసిన దని కోరుచు యీ సందర్భమున, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు గాని, యస్. శ్రీనివాసయ్యగారుగాని, యస్. దొరస్వామి అయ్యగారుగాని మధ్యవర్తిగా నుండి ప్రైవేటు జేసినటుల అంగీకరించలేనియు ఈ విషయమునుగూర్చి 15 వ తేదీలోపుగా అంగీకరింపబడిన వర్గము కమిటీ తగుచర్యచేసికొను విషయము తీర్మానింపబడి అయ్యది స్వరాజ్యకంపెనీ మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు గారికి చెలియజేసిరి.

దానిపై డైరెక్టరులు మధ్యవర్తిత్వమున కంగీకరించుచు యీ క్రింది లేఖను తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము కు దిద్దికిర్రాసిరి.

మధ్యవర్తిత్వము సంగీకరించుట

మద్రాసు, 6/9/23

తిరుచినాపల్లిలోని తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము కార్యదర్శిగారికి
ఆర్యమహారాయా,

మీరు సెప్టెంబరు 4-వ తేదీని మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు గారికి వ్రాసిన లేఖ యుండినది. డైరెక్టరులు సెప్టెంబరు 5-వ తేదీని కమానేషన్ గావించిన తీర్మానము వీక్షించి దానిని నేను పంపుచున్నాను:—

ఋణము నిచ్చిన యుద్దేశము కాంగ్రెసు విధానము ననుసరించి తమిళదినపత్రికకు నడుపుటయనియు, యీ రూపాయలు కాంగ్రెసుకు ముందు చాలకాలముకిందనే జరిగెననియును బోధపడు తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘమునకు దొలపగోరుచున్నాను. బోధపడబ్బు కేల తిరిగి యిచ్చుట లేదో యిదివరకే తెలుపబడినది. ఈ విషయమున బోధపడిన తప్పేమియును లేక. మరల ప్రకరము, ప్రతినిధుల ప్రారంభించుటకు తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము ముందు కొంతదెబ్బ పడినట్లుచేయవలయును. ఎవరిని తప్పి, బోధ మరల దెబ్బ నిచ్చినట్లు నలు యోగి యీ విషయముల గూర్చి అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారిని మధ్యవర్తిగా నుండుటకు బోధ అంగీకరించుచున్నది. తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము ఇచ్చిన దెబ్బకు మరల నిత్యుని కోరుట ఇట్టి హక్కునులేదు. మధ్యవర్తి, యీదెబ్బకు యెంత కాలము

లోనే విధముగా చెల్లించుటయినో నిర్ణయింపవలెనని బోధ కోరబడును. ఈ విషయము ఉత్తరప్రత్యుత్తరములలో నుండగా తమిళనాడు కాంగ్రెసు సంఘము తీర్మానముల ప్రకటించుట చేత, బోధపడునాడ నీ సందర్భమున జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రచురించుటకు మ్యానేజింగ్ డైరెక్టరు విధికార మిచ్చుచున్నాడు.

అట్లు
(సం) వి. యస్. వెంకట్రాం
మ్యానేజరు.

వాతావరణ సూచిక

1923-వ సంవత్సరమున 7-వ తేదీ శుక్రవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గ్రేడ్ 24 X అంపులలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరము	గ్రేడ్ 24 X అంపులలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరము	గ్రేడ్ 24 X అంపులలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరము	గ్రేడ్ 24 X అంపులలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరము	గ్రేడ్ 24 X అంపులలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరము
గోపాలపురం	89.0	78.0	...	10.80	11.40
కోరాపుట్
విశాఖపట్నము	88.0	78.1	0.01	4.48	1.41
కాకినాడ	91.9	78.8	0.10	11.55	6.18
మచిలీపట్నము	96.8	75.5	0.40	17.28	9.27
గుంటూరు
కర్నూలు	92.7	75.4	...	8.91	5.71
బళ్లారి	93.8	78.7	...	8.05	4.00
అనంతపురం
పడమర	94.7	78.2	...	2.85	11.87
నెల్లూరు	96.0	79.2	...	6.56	1.71
మద్రాసు	100.1	74.2	0.16	7.07	4.60
కడపూరు	97.8	75.2	...	6.98	8.80
కల్వార
నెలమ	91.4	72.8	0.82	12.70	2.48
కొంజంపల్లి	88.5	72.7	...	6.59	2.01
తిరుచనాపల్లి	88.2	72.5	1.12	2.87	5.10
నాగపట్నము	92.8	78.0	1.60	8.88	4.54
పుదుచ్చోరి
మధుర	96.4	78.2	0.41	1.57	7.45
పాంబన్	89.0	77.9	2.18	2.78	1.19
తిరువల్లూరి	0.84	0.81
తిరువేంగుడము	92.9	74.2	0.17	48.87	22.48
కొచ్చిన్	88.8	74.9	1.88	6.45	10.86
కాలికట్టు	85.8	76.6	0.95	118.39	86.70
మంగళూరు	87.1	77.2	...	118.26	18.81
బెంగళూరు	88.1	67.8	0.21	9.78	4.84
హాస్సన్
మేరకూర	75.2	62.5	0.14	189.25	48.26
కైమాన
ప్రొద్దాబాద్
కారవార్
రత్నగిరి
బొంబాయి
హేలూపూరు
కొడైకనూర్	66.2	54.2	0.21	8.08	9.62
ఉదకమండలము

సర్కారులు:— స్వల్పముగ జల్లులు గురినెను. మచిలీపట్నమున దాదాపు 1/2 అంపు కున్నది. ముఖ్యము దట్టముగ గలవు పగటివేడి మచిలీపట్నమున 6 కాకినాడలో 8 డిగ్రీలది కను.

దక్కను:— ముఖ్యము స్వల్పము. ఆర్ధ్రత చాలకత్తును. పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలది కను. కడపయందు గూడ సల్లేయుండును.

కర్ణాటకము:— మద్రాసున 1/6 అంపు కున్నది. ముఖ్యము దట్టముగ గలవు. నెల్లూరున ఆర్ధ్రతకత్తును. కడపయందు 5 వందరాసుదన 6 డిగ్రీలు పగటివేడి అధికము.

కర్నూలు గురియును ముచనలములపు, ఎస్. ఆర్. సామ్రాథు, వాతావరణ సూచిక

భారతీయుల ప్రతిసంఘము

మీరు బొంబాయిలో సమావేశమై జపాన దేశముయొక్క దుస్థితికి విచారమును, ఆ దేశమునంద సానుభూతిని తెలిపి, ఈ దేశపు ప్రతియుక్కు విలువ లక్షకండుటకై ప్రభుత్వమువారు ప్రతినిధులను తగినలెక్కల ప్రయత్నించుట చేయుటకును, నీలైన తూర్పురాష్ట్ర తామయోగింపబడునట్లును, ప్రతిభాక్తి కర్మలలో కల చక్కగా చట్టవేయునట్లును, ప్రతిభాక్తిగిరి లైసెన్సులను విధిగా పుచ్చుకొనునట్లును, చేల్లెత్తిన న రియోన మారు గుంజున చేయబడునట్లును కట్టుబట్టుటల గావించవలెననియు ప్రత్యేకపక్షితుల ననుసరించి నేరుపద్ధతి నవలంబి పనులనుచేట్టలొకప్పు సర్వసామాన్యముగా అన్నిచోట్లను వీసర్ ఓవెర్ మార్కెట్ కద్దరినే యవలంబింప జేయదగు ననియు భరణిదేశమున కుపసంఘము చేప్పరి నందుకు సామాన్యపు ప్రతిసంఘమువారి నిధినింపదగుననియు, సామాన్యపు ప్రతిసంఘమువారికి కమిటీవారు సర్వవిధముల తోడ్పడవలసనియు మూలత్ నవాసర్ మొదలగు ప్రదేశములకు ప్రతియొకరుమితి తగినది నిర్ణయించిండుట బొంబాయి ప్రభుత్వము వారినింపదగు ననియు ఉత్తరప్రదేశమునంద వైరాగితో చేప్పరదనియు తీర్మానించిరి.

రైలు చార్జీలయందు మార్పు

1923 సంవత్సరమునందీ మదరాసు అండు సడన్ మహారాష్ట్ర రైలుమీద ప్రయాణము చేయువారికి రైలుచార్జీలయందు ఈదిగువవారుగా గావించబడినవి - ఇదివరకు మొదలు బండ్లలో ఇన్ టర్ మిడియేటు తరగతిలో ప్రయాణము చేయువారికి మొదలు 1-కి 7 వైసలు చొప్పున తీసికొనుచుండిరి. ఇక నుండి 6 వైసలు చొప్పున తీసికొందురు. అనగా మొదలు 1-కి 1 వైస చొప్పున 8 కి 6 - మొదలు మూడవరగతి ప్రయాణికులకు మొదటి 100 మైళ్లకు మొదలు 1-కి 4 1/2 వైసలు చొప్పున నుండినది ఎంతదూరమున వైసలు మొదలు 1-కి 4 వైసలు చొప్పునను ఇదివరకు పుచ్చుకొనుచుండినదానికి ఇప్పుడు మొదటి 100 మైళ్లకు అనువించుటను తీసివేసి ఎంతదూరమున వైసలు సరే మొదలు 1-కి 4 వైసలు చొప్పున వేసె పుచ్చుకొందురు. అనగా టిక్కెట్టు 1-కి 0-4-0 కిగినిది. కిక్కినకరగతి టిక్కెట్టు చార్జీలయందు మార్పును లేకుండా.

నాగపుర విశ్వవిద్యాలయము

నాగపుర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షుడు సంవత్సరమునకు రెండువరకు అందవగు ననియు, విద్యార్థుల జేహక్తికను ఆ రోజునకును కలసిన విధానమును నిర్ణయము గావించవలెననియు కాలిఫోర్నియా గావించిన సూచనను విశ్వవిద్యాలయ సంఘమువారికి పంపుటచే, దాక్టరుగారచే వాడేసింపబడి, ఆమోదముకు లేమిచే వీగిపోయినను, ఆ సూచనను విద్యాలయ సంఘము వారి విద్యాలయోపాధ్యక్షుని యుక్తియపు ననుసరించి విచారింతురు.

బొంబాయి కాననసభ

జాన్ నెల్సన్ పి. యే. గ్రంథంగారు బొంబాయి వర్తక సంఘముకరవునకు హెచ్. పి. మోడిగారు విల్లుజుజమానుల సంఘముకరవునకు బొంబాయి కాననసభకు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పూజానగరము తరపున పి. యస్. కామత్ గారి నామినేషన్ పనికిరాదని అధికారులచే నిర్ణయింపబడినది. కామత్ గారు సభ్యులుగ నున్న అసెంబ్లీ ఇంకను ముగింపు కాకమునునే మీరు సానిటరీ కమిషన్ గుండుట బొంబాయి ఎన్నికల నియమములలో (సీ) రూలుకు కృతీకేమని కారణము తెలుపబడినది.

కరణమును చూపబడుట

మధుర జిల్లాకారితాళి గ్రామకరణమును కర్రలతో చాచబడినందుకు సాక్షి నేరమునకై వీళ్ళు రెడ్డిమార్, నెల్లూరుకోనే, వెంకటేశ్వలకోనే, కరుప్పల్లిఅసారి అనువారు మధుర నెమ్మన రెడ్డిచే విచారింపబడుచున్నాడు. 1922 వ సంవత్సరము జమబండి యిప్పటినుండియు పోరంబోట్ అక్రమణవిషయమున కిగదాదబ్బి కోనాకల పుదుచ్చోరి సభ చేసి కరణమును మార్చుచునుండి తొలగింపవలెనని నిశ్చయించింట్ల నందురు 3 వ తేది కరణము మార్చుసామిట్ల గుజిరి కుంపరలొ నున్న రెవిన్యూ ఇన్స్పెక్టరును మంచి వచ్చుచుండగా త్రోవలో నలిసినిట్లొకని ముద్దాయులుకర్రలతో చాచబోడుగా దెబ్బల మూలమున కరణము మరునాడు చనిపోయెనని ప్రాసిక్యూటరు వారు తెలిపిరి.

వృత్తాంతలేఖలు

పెదకల్లేపల్లి

మూలానామమృతాశీగారి విడుదల 1:— లేది సాంకేతికం 4 గంటలకు అలీసోవరుయొక్కయు మహమ్మదీయ యొక్కయు పటములను మంగళవాద్యములతో ఉర్రేగింపు జరిపి బహిరంగ సభలో మహమ్మదాశీగారు విడుదలయినను నువ్వార్త సెరిగించి ఉద్యమతీవ్రతను సురించి బ్ర || శ్రీ || సుసర్ల కృష్ణమూర్తిగారు యజ్ఞసించిరి. పలువురు సభ్యులచిచ్చి వారధి కైని వెల్లడించెరి.

—ఒక విలేఖరి.

కసింకోట

(ఒక విలేఖరినుండి)

ఈ గ్రామములో పీర్లపండుగ మిక్కిలి వైభవముగా జరిగినది. ఈ తీర్థస్థానంలో చక్కదనమునకు మిక్కిలి ప్రసిద్ధికెక్కిరివక శ్రీ లక్ష్మీవేదమున్న “బుర్రాకు” విగ్రహమునూ ఉత్సవము యొక్క వైభవమునూ జూచుటకు చుట్టుపట్టణములనుండి సుమారు 1½ లక్షలవరకువచ్చిరి. హిందువు లందరు మహమ్మదీయులతో కేరి మిక్కిలి సెప్పుడిగాను ఉత్సాహముతోను పండుగ జరిగించిరి. దూరప్రదేశములనుండి వచ్చి ప్రజలకు దానా కాంతి కొరకు మహమ్మదీయులను వర్షపుకాలం నుంచి, వచ్చి నవారికెల్లను వర్షపు నేర్పుగా నొసంగబడెను. వచ్చినవారందరూ హిందూ మహమ్మదీయులతో భేదములు లేనట్లె అన్ని కర్మముల జారును మహమ్మదీయుల భక్తితో నచ్చిన మహానానా స్పృహ వారగించిరి.

ఉరవకొండ

(ఒక విలేఖరినుండి)

సెప్టెంబరు 1:— ఈ ప్రాంతములందు వర్షములేకుండా గారి మ్రొయిపోవుచున్నది. కర్షణము వారి ధరల పెను రుమాచుచున్నారు. ముఖ్యముగా సరకొండనుండి కొన్ని పరిసరపు, కల్లెయందును త్రాగినీరులే ప్రజల యలజటి చెప్ప నశక్యము. కూలీలకు పనులేలే ఉపవాస క్రమము సజావుచు న్నారు. అందు పంచములపడుపాధులు కర్షణాశీరములు. ఇంత కంటే వైర్యము చిక్కబట్టుకొనియున్న ప్రజలు మందు, కాటక ములచున్నేమోనని భీతావహాలైయున్నారు. ఇట్లుండెట దొరకొనువారు ఏలాటిచర్య పుచ్చుకొనక మానము కపించి యున్నారు. గతకర్షణము ఆంధ్రరాష్ట్ర సంగమమువారు వ్రాచిన వారణాసి కలెక్షన్ గొప్పగో సహాయమొనర్చియుండిరి. అడబ్బుతో సరకకొండ కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఖద్దరువృత్తి పారమొనర్చుచున్నారు గాని ప్రకృతమన్నకురులై పాధపడు పంచములకుగాను వడుకుట నేరే నేయుట మొదలైన పనులు కల్పించిన వాగుండును. ఈవిషయమై ఆంధ్రరాష్ట్రసంఘము వారు చర్యపుచ్చుకొందురు గాక.

పుసులూరు-గుంటూరు జిల్లా

(ఒక విలేఖరినుండి)

హరతాళము

సెప్టెంబరు 1:— 2-3-23 సోమవారమునాడు కెన్యా సమగ్రతై హరతాళము జరుపబడినదని గోరుచు నాగ్రేవటి దినమే ముగ్రామముం దొక బహిరంగసభ జరిపి యందు కెన్యా పరిశీతు లుపన్యసించుటను. హరతాళదినమందు వర్తవలెవ్వరు నేవిధమైన వస్తువు లభ్యుత్తు, హరతాళము వాగుగా జరిగిది. సాయంకాలము మహాత్మాగాంధీ ఆలీ సోదరులు, లోకమాన్య తిలక్, శ్రీమదాంజనేయస్వామి ప్రతిమల చేబూని ముగ్రామ కాంతి నెరిగింపను మరొకందరు చెద్దలను వాడియీతంబుల వాడుచు సూరేగింపుసాగించి శ్రీ శేణుగోపాలస్వామి యాలయం బునకుకేరి యచట స్వామికి భూపదీప వైద్యోపహారంబుల జేర్చించిరి.

దొంగతనముగూ సారాయిసమ్మె శ్రీపట్టాబడుట

శాడుపోలీసువారు మారువేషంబుల జనుడొంచి ముగ్రామం బునలై సెప్పులేమందా దొంగతనముగ సారాయిసమ్మె నోక శ్రీ కడకుజని మూల్యమునకు సారాయి నడిగి పాప మానసిక వారికి

విశయించుటకు సారాయిబడ్డి వెలికినీని వారిలో నొకనికి పోయి త్రాగి పిదప యామెను బట్టుకొని పొన్నూరు తీసుకెళ్లి నాడు.

రాట్న లక్ష్మీపూజ

నిన్న (శుక్రవారమునాటి) సాయంకాలముందు శ్రీ గాంధీ జ్యోతిర్ నిలయంబున గాంధీ మొదలైన తేజభక్తాగ్రణ్యుల ప్రతిమలతో గలంకరింపబడిన రాట్న లక్ష్మీకి కనుపు కుంకుమతో పూజచేసి సాంధ్య భజనజేసిరి. ఆనమాయమున జయభ్యవలు మిన్నుడుటైను.

పోలీసు

ముగ్రామంబున కనకయోధ్యకు మెట్టుగూగా నున్న దని శ్రాత్ర గ్రామోద్యోగి ములు చేయు !పోర్టులనుబట్టి ప్రభుత్వమువారి సేవకై నిరువురు పోలీసుల నిగ్రామంబున నుండ నిలు మించిరి. ఇప్పుడు వారు గ్రామంబున గనుకడుటలేదు. రెండు రోజుల కొకమాత్ర వచ్చిచూచి పోవుచున్నారు.

తాడిపత్రి

జాతీయపాఠశాల

సెప్టెంబరు 1:— యూర 1920వ సం॥ జనవరి నెలలో ఒక పాఠశాల స్థాపించుటకు. మొదటి అయిదుమాసముల పాఠశాలను నిలబెట్టుట కెట్టిపిచ్చిబట్టుగావించబడలేదు. జాతీయమున ఈయూరియందును కొందరి ప్రజలు సహాయమున పాఠశాలను నిలబెట్టుటకై తగు ప్రయత్నములు గావించుటకు. నెలకు రూ॥ 1000 ఖర్చు అంచనావేయబడి ఆ మొత్తము 1 డియూలకడకు రాబట్టుటకు రంగం 1000 చందామునములు చేయవలెననియు, తాత్కాలికముగ పాఠశాలఖర్చులు వెల్లుటకు వైసాధు 1 డియూ ఆవలంబించబడెను. పాఠశాల కార్యములు నిర్వహించుటకై ఒక కమిటీ ఏర్పడెను. ఈ కమిటీ సభ్యులలో ఏడుగురు పాఠశాల కై చెరిరు 1000 లు. విరాళము నిచ్చుటకు వాగ్దాము చేసియుండిరి. ఈ మొత్తమును తక్షణమే కనుగొనెను మూలధనముక్రింద డిపాజిటుపెట్టవలెనని తీర్మానము కడచిన సంవత్సరము జూనియలోనే ఆమోదించబడెను. కాని వాగ్దాము చేసిన వారొక్కరైనను, వైసాను చెల్లింపక కాలము గడుపుచు వచ్చిరి. పాఠశాల ప్రారంభించినది మొదలు గడచిన సంవత్సరం నవంబరు నెలాఖరువరకు శ్రీ యంత చిన్నపల్లె వెంకటరంగాచార్యులు వారు పాఠశాలను జరుపుచుండిరి. పాఠశాల నిర్వహణమునందు మానేజింగు కమిటీకిని, పీరికిని భేదాభిప్రాయములు బయలుపడుటచే పాఠశాల ఈ ధానాచార్యస్థానము వదలుకొనిరి. తదనంతరం, మానేజింగు కమిటీ వారు శ్రీయంత కలవపేట వెంకటరమణాచార్యుల వారుజయలు నుండి విడుదలయివచ్చింతరువాది, వారిని ప్రధానాచార్యస్థానము నకు నియమించిరి. కాని ప్రవృత్తిలోపముకల్ల మరల కొన్ని చిక్కులు కలుగించెను. తదనంతరం వేసవి కాలపు నెలనెలకుగాను పాఠశాల మూయబడియెను.

నెలవులు ముగిసినప్పటినుండి పాఠశాల షీలదకాయం దున్నది. ఇప్పుడు ఒక ఉపాధ్యాయుడు నామమాత్రమునకు పనిచేయుచున్నాడు. పాఠశాలకుగాను ప్రత్యేకముగ యెల్లుకూడ కమిటీవారు విచారించక జిల్లాసభము కార్యాలయమున నుండినారు. స్థలసంగోచము కల్లను పాఠశాల పీఠముగ నడచునో లేనో యను సందేహముకల్లను వారు అనేకమంది ఈ పాఠశాలను వదిలివారు. మానేజింగు కమిటీవారు పాఠశాలను నిలుపబెట్టుటకై ఏలాటి ప్రయత్నము చేయకుండుట కడుకోవలసియు. వారిలో వాగ్దాముచేసినవారలు రు 1000 మొత్తమును చెల్లించినయెడల, పాఠశాలను జరుపుటకు తగినపిచ్చిబట్టు చేయవచ్చును. నిర్వాణ కార్యకర్తముల ప్రాముఖ్యత వహించిన జాతీయవిద్య విషయమున ఏమి ఉపేక్షాభావము వహించుటచే కాంగ్రెసునకును, మహాత్మునికిని చాల ద్రోహము చేసినవారగుదురు. జిల్లా సంఘమువారుకాని, జాతీయవిద్యయం దభిమానముగల తదితరులుకాని ఈ విషయమున క్రద్ధవహించి పాఠశాలను నిలుపబెట్టి కై రిని గడింతురుగాక!

కాలమానము

గతవారము ఎంతకడిమి చాలమిక్కుటముగ నుండినది. నిన్నటిరోజున వర్షమువడినది. ప్రజలకు కొంతభేదము కలిగినది. ఈ తాలూకాలోని ఇతర ప్రాంతములలోకూడ వర్షమువడినది.

జగయ్య వేట

(ఒక విలేఖరినుండి)

ప్రముఖుల రాక

సెప్టెంబరు 1:— ఈ గ్రామమునకు పోయిన నెల 14 వ తేదీన ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారు ఆయ్యదేవర కాశీశ్రీరావువంటులుగారు అధ్యక్షులును ఉండుటూరి ప్రకాశం వంటులు గారు దయాచేసిరి. వీరు తాలూకా కార్యకర్తల ప్రజారము సలిపిరి. ప్రజలకు ప్రస్తుతము ముఖ్యముగాగల సందేహములు శాశ్వతము భేదాభిప్రాయములనుమయమై వచ్చిచేసిరి. కాననసభా ప్రవేశముయమై ఢిల్లీ కాంగ్రెసు ఎటుల తీర్మానించినట్లులనుబట్టి దని ప్రజలను మోహింపిరి. ఒక రోజుమాత్రము జహిరంగసభలో నిలుపుచు నుపన్యసించిరి. ప్రకాశంవంటులుగారు ఈ తాలూకాకు వచ్చుట యిది ప్రథమసభ్యత్వముగావున ప్రజలు అత్యుత్సాహము జూపిరి. ఈ తాలూకాయందు మొత్తము క్వరాష్ట్ర పత్రికకు 1000 పేర్లువడినవి. కల్పిచుక్కపాటిల్లా సంఘము ప్రధాన కార్యదర్శిగారును మరి యిరువురు మండల కాంగ్రెసు సభ్యులును గడచిన నెల 21 వ తేదీన ఇచటకు వచ్చిరి. భేదాద్రి మొదలుగాగల గ్రామములకు వెళ్లిరి. ఇచట చాలనుండి కాంగ్రెసు సభ్యులను చేర్చిరి. ప్రాంతీయ క్వరాష్ట్ర ధాకీలు మనములేసిరి. ఇచట నుండి వీరు మక్కావేట మీదుగా బెనవాడ వెళ్లిరి.

ఖద్దరు

ఇచట ఖద్దరు ఉత్పత్తి యథాప్రకారముగా నేయున్నది గాని అప్పుడము అపలే లేదు. సురుకుచాలా నిల్వయున్నది. నేలం అంచలమాదిరి ఖద్దరులో పట్టంబులుపెట్టి నేయించుచున్నారు. ఇచట తయారగు రకములే నీరుములతో ఏలూరులో తయారగుచున్నవి గాన జగయ్య వేటకం నెలసి చీట్లుయున్నవి మూలము కొని మోసపోవ దని ప్రజలకు మోహించుచున్నాడు.

మోటారు సర్వీసు.

ఇచటనుండి బెనవాడవరకు రైల్వేగా మోటారు సర్వీసు కలదు. ఇచటకు 20 మైళ్ళదూరములో కేసరయను నది కలదు. నదికి అవతలవైపు ఒక కానను ఇవతల ఒక కానను కలవు. ఈ మోటారు బెనవాడవాస్తవ్యులును మహమ్మదీయులను అట్లు భాదర బ్రదయ్యవారు పెట్టిరి. ఇవతల (నదికి) నడచు సర్వీసు కారు బాగానే తెలుగుప్రకారము నడచును గాని ఆవైపు కారు నడిగా నడువకు. కుధ్యచేడిపోవును. పెద్దలు, పిల్లలు, శ్రీలు, మొదలు గాగలవారు చాల దురదృష్టము నొనకావలసి వచ్చును. కాని ఇన్ని అశుభలకు లోనైయున్న ఆ కానమీదనే నడిగాను కంచ కచర తుటావనగైరా ప్రయాణములు ప్రయాణముచేయక తప్పదు. ఏలవనగా వీరికి రైలు స్టేషనులు చాలాదూరము. రోడ్డులేవు. వత్సవదులు ఇన్ని కష్టములు గనుక కారుమీదనే ఎన్ని కష్టముల కైను ఓర్చి ప్రయాణము చేయవలయును. బోసల్లు స్టేషనునుండి జగయ్య వేటకు మోటారు సర్వీసు పేరూరి బ్రహ్మసంధిం బాంకరు గారు నేయించుచున్నారు. త్వరలో సర్వీసు సాగును.

వర్ష ములు-చంటలు

ఈ తాలూకా యందు వర్షములు బాగుగా లేవు. ఈ ప్రాంతములందు మెట్టుపంటలే విశేషము. అట్టి మెట్టుపంటలకు వర్షము లేమిలే ననించినది. ఎనిట చూచినను ఎడాతులకై కనబడుచున్నది. జిల్లా వర్షరాలు చాలా మెరుగైనవి. వీరిజనము చాలా యశస్వతులగున్నారు.

శ్రీకృష్ణా హైస్కూలు

హైస్కూలు బాగానే సాగుచున్నది. ఈ సంవత్సరము మూలము సాగదని తలంపించి గాని ప్రధానోపాధ్యాయులకు విన్నికొట రంగారావుగారి చాకచక్యము కృషిరల్ల యథాప్రకారము సాగుచున్నది. ఈ మాత్రము మూలము ముగ్రామమును ఉండులాగున చేసి మామిల్లు విద్య సభ్యులనులూను చేసినట్టి ప్రధానోపాధ్యాయులకు అనేక కందనకేతము లర్పించుచున్నారము.

రాజమండ్రిమున్యసికల్ ఎన్నికలు

రాజమండ్రివరముననిపాలిటి నెం. 4, 10 వార్డుల యెన్నికలు సెప్టెంబరు రెండవ వారములో జరుగ నున్నవి. నాలుగు వార్డులకు మ-రా-రా ఏలూరి బ్రహ్మకుదర్శకంగాను, మరి కొందఱును అభ్యర్థులుగానున్నట్లు తెలియచున్నది. 10 వ వార్డులో మ-రా-రా రంధి అప్పలస్వామిగారు, ఆవంటి పేర్రాజుగారు, కొలా అప్పలసరసింహంగారు మొదలగు వారు అభ్యర్థులుగా నిలిచిరి. (ఒక విలేఖరి)

జాబులు

రెడ్డిరాణి

పై పేరుతో ఒక మానవత్రికను గోదావరి జిల్లా రాయచూరు తహశీల్దార్ కార్యమున ప్రకటించుటకు పూర్వకముగా నామకర్త డిక్లరేషను ఇచ్చుచున్నది. ఆయన మొట్టవారమున ప్రధానముగా ప్రకటించెను. రాయచూరు జిల్లా పేషెంట్ ఉండను. చంబూరు రి-0-0 లు. మరలను రాయచూరు నామకర్తను.

మల్లిడి సత్తిరెడ్డి, సొంపాడకుడు.

జిల్లా కలెక్టర్ కార్యకర్తల సంఘము

ఈ నెల 7 తేదీ శుక్రవారము మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు కలెక్టర్ కార్యకర్తలను ఈ జిల్లా సంఘ సమావేశం జరుగును.

కార్యక్రమము:-(1) గత సభయందు చర్చించునది: (2) యంచుచున్న విషయములు. (3) గత 4వ కొరక కార్యక్రమము (4) కలెక్టర్ కార్యకర్తల ఎన్నికను. (5) బడ్జెట్ నిధి విషయమును, జిల్లా కలెక్టర్ సంఘమును. (6) జిల్లా కలెక్టర్ ప్రస్తావించు ఇతర విషయములు.

పోలవరపు గోవిందరావు.

వశువుల ఆసుపత్రి-నూజివీడు

ఇచ్చట శుభ్ర ఆసుపత్రి చూచినాడు. దాని ద్వారా జ. చాలీ హైదరు సాహెబు గారు నూజివీడు వారు ఆసుపత్రి కట్టించి చీకసాదలను భేదముపాటింపక వచ్చిన ప్రతి వశువును వెంటనే చీకించి యే దుష్ట కట్టి చీకెను యెరింగించుచు జిల్లా కలెక్టర్ కార్యమున ప్రకటించెను. ప్రజల ప్రాంతమున పాత్రలగుచున్నాడు. ఇచ్చటికి నూజివీడు తాలూకా శుభ్ర శాఖ వైద్య వాడ, నుడివాడ, గర్భవం, అవగడ, ఏలూరు తాలూకా గ్రామముల నుండియు శుభ్ర శుభ్రమును. ఆయా తాలూకాలయందు శుభ్ర వైద్యకాలమును యంచుచీ వచ్చుటకు వీరి సౌజన్యము, క్రొత్త ఉత్సాహముల మొదటి కారణములు. యంచు జమీందారుల కట్ట శుభ్ర వైద్యమును వీరికి వచ్చినవారల వారి వారి శుభ్రము, శుభ్రము, యెనుగలు, మక్కలు మొదలగు వశువులను యీ ఆసుపత్రికి పంపుచున్నారని ప్రాయము అభిప్రాయము. ఈ ఆసుపత్రిపై ఘోషించి 4 సంవత్సరములైనను కోసిన ఒకటి రెండు తప్ప యెక్కువ రావడములే గర్భ మెంటు వారు దీనిని తీసివేయునట్టి కలిగినది. గాని ప్రభుత్వ వారు వచ్చినవారల కోసిన 50, 60 వశువుల వచ్చుచుండుటకు యిచ్చిన వేతన రనుమార్గము ప్రజలకు లభించి. ఈ సాహెబుగారికి ఆయా కోసిన ధనం తుడు ప్రసాదించు గారే!

బ్రహ్మభట్ల వట్టాభిరామశర్మ

శ్రీకృష్ణ జయంతి వినయము

కడవ కొల్లు

నాటివినయము హిందీ పాఠశాలకు కలవుయ్యవలసి విద్యార్థుల అందరికీ ఉదయమున నడిపాముచేసి భక్తవత్సరమున పాఠశాలమునందు సమావేశము 12 గంటలవరకు హిందీ అంధములకు వైద్య సౌకర్యమును సమాగ్రామములకు నేడు శ్రీకృష్ణ జయంతి వోదకుంట్లు కొంత విద్యార్థులు ప్రచారమున పాఠశాలము 2 1/2 గంటలకు కడవమున వేరవ్వరి. తత్సభకు శ్రీమత కాటూరి వేంకటేశ్వర రావు గారి ఆహ్వానించి. సమావేశమున మూడు రోజులకు జనమునకు వారు శ్రీకృష్ణ జయంతి వినయము సభ్యులములు పల్లవిని నలుల పురాణోదాహరణలతో తేటతెల్లమును అతిమధురముగను భక్తవత్సరమున మధ్య ప్రాంతము మహాత్మాగాంధీ గారి ప్రారంభించుచు ప్రసంగముగా నడుచుచున్న ఆసమావేశము కార్యక్రమమును బ్రతిభా గర్భ మెంటు జయింతు శ్రీకృష్ణ జయంతి వినయమున వారు యందు విషయమును శ్రీకృష్ణ జయంతి సందర్భమున విపులముగా నువ్వరించిరి. అంతట సభ్యులలో గలిగిన ఆసక్తిని తానందము వర్ణనాత్మకము. 5 గంటలకు సభకు ముగించి హిందీ పాఠశాలలో పాఠశాలమునందుండి కడవ కొల్లు వీరవల్లముందు రాత్రి 9 గంటలవరకు పురసరీ ప్రసంగము గావించిరి.

(జ. క. వి. లె. 40)

చెన్న పురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 7-వ తేదీ శుక్రవారము

(1) ధాన్యములు

బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు
మొదలు	ర. 45.0-0	మొదలు 55.0-0	మొదలు

(2) పప్పు ధాన్యములు

బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0
బియ్యము బస్తా 1-కి	ర. 205	ర. 12.0-0	ర. 14.0-0

(3) నూనె వస్తువులు

నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0
నూనె బస్తా 1-కి	ర. 15.0-0	ర. 170.0-0

శుభ్రవారమున గానుక బా 1-కి ర. 125 మినక నూనె 120 ఆముదము నూనె బా 1-కి ర. 128.0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0
చిల్లర వస్తువు బా 1-కి	ర. 215.0-0	ర. 220.0-0

(5) ఇనుము

ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0
ఇనుము బస్తా 1-కి	ర. 84.0-0	ర. 85.0-0

(6) లోహములు

లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0
లోహము బస్తా 1-కి	ర. 78.0-0	ర. 80.0-0

(7) రంగులు ఆలెలు

రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220
రంగులు ఆలెలు	ర. 20	ర. 220

బ్రహ్మ శ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి

గ్రంథరాజములు చొకధరలు

గ్రంథరాజములు చొకధరలు

నూ త స గ్రంథములు

గణపతి:— ఇది హాస్యరసక్రధానమగు చక్కనినకల. ఇది చదువకుండునీడినకలవారకు తుదికలను కడు పుష్ప సమృద్ధియైనది.

రాజరత్నము:— ఇదియను నూతనముగా వ్రాయబడిన చక్కని సాంఘికనకల. కడుమనోహరముగా నుండను. అ 0—12—0.

చతురచంద్రహాస చక్కని క్రొత్తనాటకము 0—8—0.

వద్యములు రత్నములు:— రాజనీతి ప్రబోధములు: దుష్టబుద్ధియొక్క దురాలోచన, రాజ్యమునకై కానికన్న గడ గుండె చరిత్రయైనది. ఇందలిరాజనీతి ప్రతిపాదన తిప్పక దీర్ఘతరలైనది. ప్రతిపద్యమును చూద్దలొలుకుచుండు నని వ్రాయుట సమగ్రము.

నాటకములు

గయోపాఖ్యానము	0.8-0
కృష్ణ యాదవము	0.8-0
శ్రీకృష్ణ పాదసాతము	0.8-0
సృష్ట వాసదత్త	0.6-0
పాగోటికవిజయము	0.6-0

నవలలు - చరిత్రలు

కర్పూరమంజరి	1.0-0
సాందర్యతిలక	1.0-0
రాజసౌకధాని 1-వ భాగం	1.0-0
డిటో 2-వ భాగం	1.0-0
శివముత	0.12-0
అశుభాశుభము	0.12-0
సిద్ధార్థచరిత్ర	0.12-0

గురుగోవిందచరిత్ర	0.12-0
నాగ్ చరిత్ర	0.12-0
కృష్ణచరిత్ర	0.10-0
రామచంద్రవిజయము	0.10-0
భారతీ భావమంజరి	0.8-0
విశోదములు, 1, 2, భాగములు	0.8-0
కృష్ణవేణి	0.6-0
మణిమంజరి	0.6-0
నందచరిత్ర	0.4-0
నవలలము	0.4-0

మొత్తం 16.4-0

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి గ్రంథములన్నియు ఒకేసారి కొనుపారికి నాల్గవంతు ఖరీదు తగ్గించి ఇయ్యబడును. ఆర్డరుతో మూడవ వంతు సొమ్ము అడ్వాన్సుగా బంపవలెను.

పొట్టులపై ప్రశ్నోత్తరము.

వలయువారు:— కె. యల్. యన్. సోమయాజులు

రాజమండ్రి, గోదావరి బుక్కు-డిపో.

వరా:— మూడవ సర్వతీవాచక పుస్తకములు, అనేకములైన యితరనాటకములు, నవలలు, చరిత్రలు, నాటకములు అన్నియు దొరుకును.

ప రీ ఖ కు ని ల చి ఖ్యా తి గాం చి న

శుక్లనష్టము మాత్రము 50 కి 1-4-0

పూతని

పైత్యరోగములకు దివ్యావధము - రసాయనము సీసా 1-కి ర. 1-0-0

పా పై జ ప్ర శ్నో క మ

ఉవర్ అండుకో, ఏలూరు, (కృష్ణాజిల్లా)

జాతీయపతాకము వైదాడి

అమలాపురం పోలీసు సబ్ డివిజన్ కు సుబ్బారావు నాయుడుగారి వింతచర్యలు

శ్రీకృష్ణజయంతి సందర్భమున యాగ్రామ బజారు నందు కట్టబడిన యట్లలో ఒకటి పట్టణ కార్యగ్రామ సంఘము గారి ప్రోత్సాహమునకును మరియొకటి యాపురమునందు ఖిచ్చువ రైతులైనచెన్నాపీరాజుగారి ప్రోత్సాహముననున్న పట్టణ - వాటివైన జాతీయపతాకములు వెలకొనబడినవి. మొదటనే సాక్షాత్తుడు 5 గంటలకు అమలాపురం పోలీసు సబ్ డివిజన్ కు సుబ్బారావు నాయుడు గారు 24 గంటలకు ఆ పతాకము సందర్శనముచే డిగ్రుడై వెళిలేవనీయుటకు సిద్ధముగానున్న ఉట్టికట్టబడిన జాతీయపతాకమును పీకేనే తీసికొని వెళ్లుటకు నుగ్గురుడై యందునంతలో ప్రజలు ప్రోత్సాహపంచి పతాకమును కట్టించిన మా గ్రామకార్యగ్రామ కార్యదర్శి ఇకటూరి వీరభద్రరావుగారు వచ్చినమీదట వాటికి ఇరవైరకును ఈక్రింది సంభాషణ జరిగినది.

వీర:- అయ్యా ఆ పతాకమును తమకు తీసికొని వెళ్లుట భావ్యముకాదు. దాని నిలువ దయచేయి.

నది:- ఇది ఎవరిచేతను కట్టబడినది?

వీర:- ఇది నా ఆజ్ఞానసారము కట్టబడినది.

నది:- ఇట్టి పతాకములు కట్టబడదన్న సంగతి మీకు తెలియునా?

వీర:- ఇట్టివి కట్టవలెనన్న సంగతిమాత్రమే నాకు తెలుసును. ఎందుచేతననగా హైదరాబాద్ దగు యాజాతీయపతాకమును 24 గంటలకు సెంచి హైదరాబాదునందు వీనిని ఇట్టి ఉత్సవములందుముఖ్యముగా ప్రదర్శించవలెననియు యెట్టిఇక్కట్లులు వచ్చినను యాచాతుర్యము భారతీయులు విధనాదేహుడననినీ నానిచ్చితాళిపాము.

నది:- దేశభక్తి హృదయములో నుండవలెనని ఖిచ్చు కట్టుకొనటమిట్లు ఇట్టి జెండాలు వెల్లువలెనను ప్రయోజనముననా? స్వరాజ్యము వచ్చునా?

వీర:- అయ్యా ఇట్టి కుక్కంటకు ఇదివరకే నీకేసారములే కేకమొందు జవాబు లివ్వబడినవి. ఈ చర్యలను ప్రయోజనము లేదు. అని కార్యదర్శి చెప్పగా జబుయినప్పటికీ జెండా నిచ్చి వేసెను.

నది:- అట్లుయిన మీరు వేలాడదీయుట మానరా?

వీర:- మాననని మనవిచేయవలసినచిచ్చునందుట కించగా నున్నది.

నది:- అట్లుయిన నాచర్య నేను తీసికొనివెదను అని చెప్పి కలు ఇంపైక్కుకు వెళ్లుచుండగా వీరభద్ర రావుగారు అట్టి అనుగ్రహమే తమ కున్నచో నాభర్తాను వెలకేర్చుకొనుటకు తగిన సమయము దొరికినది గదా యని సంతోషించెద నని చెప్పిరి. తరువాతను కలు ఇంపైక్కుకు గారు తిరుగా ఒకగంటలో వచ్చి బాబాయనం దున్న కొండరి కర్తవ్యం చేర్చు వ్రాసుకొని రెండవ యెట్టికట్టకు వెళ్లి అక్కడ నున్నవారిని జెండా తీసివేయవలసినదని దానికి కమిషనరీ సహాయము తాను తూలిన పిలిపించియొందెద ననినీ అనేక విధముల నచ్చెప్పుకుండగా ఇంతలో చెన్నాపీరాజుగారు వచ్చి జెండా తీవచేత కట్టించబడిననీ తానే బాధ్యుడననీ చెప్పి, వారిపేరు తూడా వ్రాసుకొని కొంతసేపు బజారునందు వుంచాడు తేనీ ఇంట్లోకి వెళ్లబోవు సమయమున వీరభద్ర రావుగారిని వారి ఇంటి నుండి కలుకుకొని చేయిపట్టుకొని అయ్యా మీమిత్రులనీ. మీ జెండాలు విషయమై మీకు జ్యోతిషము కలుగజేసికొనెను. మీ మాత్రము హిందువులము కామా? మీ ఇష్టమువచ్చిననీ పతాకములు వేలాడదీసినను మా కేమియు అభ్యంతరము లేదు. అని కలుయినప్పటికీ చెప్పెను. అయ్యా పతాకమువిషయమై తమ సమ్మతితో మా కేమియు నమిల్లదు లేదు. అది కార్యగ్రామకారిచే యివ్వబడిన అధికారమని వీరభద్ర రావుగారు చెప్పిరి. సరే మాకేమియు అభ్యంతరము లేదు. అని చెప్పి కలుయినప్పటికీ వెళ్లిపోయినాడు.

పురవాసి

ఒక మోసగాడు

నుమాన మోస పరిపానకోజులెందట పి. వెంకటపతి యను నాతడు బెడవాడకు వచ్చి తాను తాడిపత్రి నేతపక్షము కంపెనీ తరపున జమ్మలమడుగులో యేజెంటుననియు, తానిపు డాంధ్రదేశమునందు సదరుకంపెనీకిరవున సంచారము చేయుచున్నాననియు చెప్పి నానంద ఒరూపాయియున్న, మాభర్తకు నైకకీర్తిగాలైన పేట బాపయ్య కింద పదిరూపాయలున్న, చేబదులుతీసికొని వెళ్లి నాడు. ఇంతవరకు అతడెచ్చటనున్నది తెలియలేదు. తాడిపత్రి కంపెనీవారికి వ్రాయగ ఆతడు తమయే జెంటు గాడనియు ఆతడొక మోసగాడుగ గన్నట్లుచున్నాడని యు మాకు తెలిపిరి. కావున నాతడెచ్చటనున్నదియు కనుగొని ప్రయత్నించినానికి మేము కృతజ్ఞులమగుదుము.

మానికొండ సత్యనారాయణశాస్త్రి.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కార్యగ్రామసరిఘము-బందరు

ఈసంవత్సరము కాకినాడలో జరుగనున్న 30 వ భారతదేశము మహాసభకు యీ జిల్లానుండి కాంతిసైనికులుగా వచ్చు వారిపేరును తెలుపవలసినది కాంతిసైనిక సంఘకార్యదర్శి గారు కోరి యున్నారు. కావున యీ దిగువ సమానా ప్రకారం దరఖాస్తులను పూర్తిచేసి యీ వెల ౧౧ రేపీలోగా మాకార్య సానమునకు పంపాలెను. అటుపిమ్మటవచ్చు దరఖాస్తువాదలకు అవకాశము లభించకపోవచ్చును.

- (౧) దరఖాస్తువాదని పేరుకొడితేరు(పూర్తిపేరునామా)
- (2) కార్యగ్రామ సంఘములో సభ్యుడా? కాదా? (3) వయస్సు
- (౪) యిదివరకెచ్చటనైనా కాంతిసైనికుడుగా పనిచేసెనా?
- (5) హిందీభాష వచ్చునా?

ఈజిల్లాలోనియెల్లగ్రామముల యంతటలెల్లరు జెంటునే కాంతిసైనికులుగా చేసి దేశముమహాసభను జయప్రథముగా జరుపవలెనని యందుమూలముగా కోరుచున్నాము.

కొడాలి - సరిసిహారావు,

కార్యదర్శిగాను.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి (లిమిటెడ్)

185, మాంటురోడ్డు, మదరాసు

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకాంతి బి. ఏ., డి.ఎం. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపితబడినది.

వసూలైన మూలధనము 1,30,054

మావద్ద రహస్యమునదిలేదు. గొప్ప ఉత్కృష్టమైన మందులు ఇచ్చటనే దొరకును.

- (1) సిద్ధమకరధ్వజము:- కామోద్దీపకము - శ్రేష్ఠమయిన రసాయనము ధాతు పుష్టికరము. బుద్ధిని ఆయుస్సును వృద్ధిపరచును. అతిమూల్రము, తుయ, 25 మాత్రలు రూ 5-0-0
- (2) చ్యవనప్రాశలేహ్యము:- శ్రేష్ఠమయిన రసాయనము; క్వాసకోశ వికారములను పోగొట్టును. కాసములకు మంచివైషమ్యము. శరీరపుష్టిని గలుగజేయును. 1 పాను రూ 2-0-0 4 పానులు రూ 1-0-0
- (3) కస్తూరిమాత్రలు:- బాలరకుగలుగు దగ్గు, జ్వరము, జలుబు, అజీర్ణము మొదలగు వికారములను పోగొట్టును. 2 కబుట్టి రూ 1-0-0
- (4) తాళీసాదివటి:- దగ్గు, గొంతునొప్పి, అజీర్ణము, కఫజ్వరములు, వాంతులు, అశోచము మొదలగువాటిని పోగొట్టును. 25 మాత్రలు రూ 0-8-0
- (5) రేచనవటి:- ఇది అజీర్ణము, కడుపుబ్బరము, పిల్లోవికారములు అజీర్ణముచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగువాటియం దుపయోగించిన బాగుగ విశేషము అగునట్లు చేసి సుఖమును గలిగించును. 25 మాత్రలు రూ 0-8-0
- (6) శీతాంశురసము:- శీతజ్వరములను నశింపజేయును. వైపుత కుపయోగించిన తేలు మొదలగు వాటి విషవికారములను గజచర్మము కుష్మము మొదలగు 50 మాత్రలు రూ 0-10-0
- (7) ఆనందభైరవి:- అన్ని జ్వరములను, అతిసారము, అజీర్ణము, దగ్గు, క్వాసలను పోగొట్టును. 50 మాత్రలు రూ 0-10-0
- (8) ముస్తకాదివటి:- రక్తవిశేషములు, అరుచి, విహుచి (కలరా) దగ్గు మొదలగువాటిని నశింపజేయును. 25 మాత్రలు రూ 0-8-0
- (9) చందనాదితైలము:- ఇది తలవెండ్రుకలను పెరుగునట్లుచేయును. సువాసననిచ్చును. మనస్సును ఆహారమును గలుగజేయును. 2 పానులు రూ 1-0-0, 1 పాను రూ 7-0-0
- (10) భృంగామలకతైలము:- స్నానమునకు శ్రేష్ఠమయినది. కండ్లమంటలను పోగొట్టి కల్లగజేయును. మెదడుకు బలమునిచ్చి జ్ఞాపకశక్తిని అధికము జేయును. 4 పానులు రూ 1-0-0, 1 పాను రూ 2-0-0

ఇతరులు మాపేరును కొంచెము మార్చిపెట్టుకొని వ్యాపార చేయుటను చూచి మోసపోకూడదు. "ఆంధ్ర" అనగానే అసలు మందులు. "ఆంధ్ర" తేనీవి నూచికావు. క్యాటలాగు తపాలు ఖర్చులేక ఉచితముగ పంపబడును.

ఏజెంటు:- మెసర్సు దాదా అండ్ కో., 260, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మెసర్సు అస్విన్ అండ్ కో 176, బ్రాడ్వే మదరాసు.

